

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inrate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Pravo junaštvo

Znani so nauki, ki so jih začeli zagovarjati in razširjati v našem stoletju, čeprav jih je sem in tja izrekel kakšen politik ali vojskovodja že prej, da namreč sovraštvo spada med pozitivne činitele človeškega življenja, češ da je potrebno v narodnih in mednarodnih sporih zato, da ena ali druga stranka zmaga. Zlasti po minuli svetovni vojni, ki je zapustila v narodih zagrenjena čustva, je dala razmaha vsem uničevalnim nagonom in je potlačila čustva pravcoljubnosti in dobrote, so se porodili tako imenovani totalitarizmi, ki dajo prednost bojevitosti, napadalnosti in brezobzirnemu uveljavljanju samega sebe pred onimi čednostmi, ki jih je poveljeval Kristus v svoji pridigi na gori. Vsaka strpnost, vsak ozir na drugega, vsako upoštevanje tujega prepričanja in vsaka spravljivost se proglašajo kot slabosti, dočim se povzdiguje sovraštvo kot najuspešnejše sredstvo, da se dosežejo uspehi v totalitarni borbi, ki naj nasprotnika, če ne uniči, pa vsaj onesposobi za polno in pravo življenje.

Ali je res tako? Mislimo, da sovraštvo je in ostane negativna sila, ki ne ustvarja, ampak samo uničuje. Nekaj drugega je hrabrost, ki jo tudi Tomaž Akvinski proslavlja kot čednost, ker izhaja iz plemenitih razlogov in pobud. Ta čednost, ki je na svojem višku heroizem, ni sovraštvo do nasprotnika, ne do njegovega naroda in njegovih ustvarjalcev vrednot, ampak izvira iz najčistejše ljubezni do lastnega naroda in domovine in iz čustva neobhodne moralne dolžnosti do sobratov. Res da se v besu vojne vojskujejo tako na eni kakor na drugi strani ne morejo vzdržati hipnih sovražnih čustev po uničenju, pa tudi drugih nižjih nagonov, ki po izvirnem moralnem padu človeštva spremljajo naše življenje, ki valuje od viškov do najglobljih nižin, toda treba je vedeti, da niso ti nižji nagoni tisti, ki odločujejo zmago. Zgodovina človeštva je polna primerov tako posameznikov, kakor celih narodov, kako so se prav v vojnem hrušču in truscu sredi največjih grozot v plemenitih dušah tako na eni kakor na drugi strani vzbujala in krepila spoznanja ter dejanja, ki so preko žalostne sedanosti kazala v novo in lepšo bodočnost vseh, ki so jih usodne napake pa tuji in lastni grehi pognali v melež medsebojnega pobijanja. Iz minule svetovne vojne sta zlasti znana Francoz Peguy, velik pisatelj iz katoliškega preporoda, ki je padel na zapadni fronti leta 1914, in pa Nemec Trasolt, znamenit sodobni pesnik, ki sta bila oba hrabra vojaka in nasprotnika, pa obenem istih misli, kako naj bi iz prelite bratske krvi dveh najbolj darovitih narodov Evrope vznikla nova in svetlejša doba človeštva. Tudi kaplje sovraštva ni bilo ne v njunih areh, in v njunih dejanjih in spisih.

Toda tudi sedanja vojna nam nujna v tem oziru svetel zgled v vrhovnem poveljniku finske armade, 73. let staremu častljevemu maršalu Karlu Mannerheimu, ki je leta 1918 v boju zoper Ruše ustanovil svobodno Finsko in je vodil njene junaške čete tudi v minule nesrečnem spopadu z njeno veliko sosedo. »To je četrti vojna, v kateri sem se boril« — je dejal v svojem nedavno objavljenem intervjuju z italijanskim časnikarjem Pingarelljem — »namreč leta 1904, 1914, 1919 in 1939. Kljub temu pa nikdar nisem čutil kakšnega sovraštva proti svojemu nasprotniku. Tudi v svojih poveljih nisem vojaku nikdar pridil sovražstva ali maščevalnosti.« Ko je po miru marca meseca v Moskvi odpustil švedske prostovoljce, ki so se borili ramo ob ramo s Finci, jim je dejal: »Naj bi naše bratstvo pod orožjem, ki nas je združilo, oba naroda ohranilo v medsebojnem umevanju in zbliznanju, ne pa v sovraštvu do tistih, s katerimi smo se vojskovali.« Po svoji proklamaciji na finski narod dne 13. marca, ko je bila njegova domovina prisiljena skleniti mir, je Mannerheim dejal svojim vojakom: »Vi niste hoteli vojne, ampak ste bili prisiljeni, da ste jo sprejeli in ste izvršili dejanja, ki se bodo vedno svetila v naši in svetovni zgodovini. Več kot 15.000 naših sinov se ne bo več vrnilo na svoje domove in še več bo takih, ki bodo nesposobni za delo. Toda hrabro ste se držali in če zdaj 200.000 Rusov leži mrtvih na snegu, krivda ni naša. Ne sovražite jih, ne želite svojim nasprotnikom zla, ampak se zavedajte, da vaša borba ni bila zastojna.« To so besede, ki so vredne moza, ki je, ko je Finska morala zagrabiti za orožje, vzkliknil: »Mi branimo le svoje življenje in svojo vero ter kulturo.« Zato je tudi mogel zaključiti svoj proglas po moskovskem miru z besedami: »Naš pogum ni upadel in mi zaupamo v svoje zgodovinsko poslanstvo, ki ga bomo nadaljevali in ki je v tem, da bomo branilo zapadno kulturo, ki je eno tisočletje dedščina vsega našega naroda.«

Borba Fincev je bila idealna in je doprinesla svoj delež pri delu za preporod sveta v resničnem krščanstvu in prepovedi njegove omike. Finski narod se je pokazal vrednega tiste omike, ki jo je prinesel tej deželi kralj sv. Henrik, ki je leta 1141 padel kot oznanjevalec krščanstva proti poganstvu. Sicer je odpad Švedske od katoličanstva tudi Fince odtrgal od vesoljne Cerkve, toda krščanska duša finskega naroda je vedno vzplamtel v vsem sijaju, kadar je bila poklicana da doprinese žrtev za pravično stvar vsega človeštva. Ko se je končala vojna z mogočnim sosedom, je protestantovski finski episkopat v svoji poslanici med drugim zapisal: »Bog je ohranil in okrepil našo narodno slogo, tako da smo tudi poslednji brez-pogojno pripravljeni za največje žrtve, če bi bile zopet potrebne. Zato nas bo njegov blagoslov spremljal iz roda v rod, čeprav smo zaskrbljeni morali kloniti. Bog nas je hotel preizkusiti in očistiti. Borili smo se za sveto stvar in sedaj bomo z božjo pomočjo zdravili rane, ki nam jih je vojna prizadela. Pri tem nam ne bo manjkalo pomoči Najvišjega, ki je dopustil našo nesrečo zato, da nas notranje okrepi in dvigne, da bomo mogli pripomoči do končne zmage dobrega na svetu.«

Pogum za obrambo npravnstvenih vrednot naroda, ki so v skladu z ideali vsega človeštva, je tisti, ki se nikoli ne žrtvuje zaman, dočim sovraštvo končno uniči tistega samega, ki sovraži.

Zemunska vremenska napoved: Vedro v večji vzhodni polovici. Pooblašilo se bo na zahodu in v Primorju, kjer bo tudi deževalo. Košava v Polonavju, umerjeni jugovzhodnik pa v Primorju.

Sovjetska vlada daje Angliji pojasnila glede položaja Švedske

Najnovejši razvoj na Skandinavskem neprijeten Sovjetiji — Nemška vlada predlaga prevoz vojnega materiala na Norveško — Švedi so predlog odbili

London, 24. aprila. t. Havas. Sovjetski veleposlanik Majski je davi obiskal zunanje ministrstvo, kjer je v odsotnosti zunanjega ministra lorda Halifaxa imel daljši razgovor z državnim podtajnikom Buttlerjem. O razgovorih ni bilo objavljeno nobeno poročilo. Na merodajnih mestih pa so mnenja,

da je sovjetski poslanik angleški vladi prinesel nekaj pojasnil glede zadržanja Sovjetske Rusije v vprašanju Švedske. Izjave sovjetskega veleposlanika da so bile za zavezniški državljani Anglijo in Francijo pomirljivega značaja. Majski je po teh poročilih obvestil angleško vlado, da je poslanica Sovjetske Rusije na Švedskem Kolontajeva dobila nalog od svoje vlade, da podpre švedsko vlado v njenem odporu proti nemškim zahtevam. Izjavil da je nadalje, da bi sovjetska vlada smatrala nadaljnji razmah Nemčije na Skandinavskem kot neskladen s sovjetskimi koristi.

Na uradnih mestih teh poročil ne potrjujejo, ne zanikajo, toda gotovo je, da se sovjetski poslanik v angleškem ministruju ni razgovarjal o trgovinskih pogajanjih, ampak v drugih vprašanjih.

Nemški tisk ostro piše proti Švedski

Berlin, 24. apr. t. »Exchange Telegraph«: Nemški tisk objavlja zelo ostro napisane članke proti Švedski. Nekateri listi celo grozijo

Švedski, ako se ne bi obnašala popolnoma nevtralnno. »Deutsche Allgemeine Zeitung« opozarja Švedsko, da je njeno sedanje zadržanje čisto navadna kršitev nevtralnosti, da, še več, da je to neprijateljsko zadržanje, ki bi nemško vlado prisililo, da bo morala svojo potrpežljivost izčrpati do skrajnih meja. »Berliner Nationalzeitung« piše, da nemški vladni in vojaški krogi z največjo pozornostjo sledijo razvoju položaja na Švedskem, čitajo švedske liste in poslušajo oddaje švedskih radiopostaj, ki so vse kaj drugo, kakor nevtralne.

Pariz, 24. aprila. AA. Havas: V pooblaščenih vojaških krogih potrjujejo dejstvo, da se je veliko število nemških čet vkrcalo na transportne ladje v nemških lukah v Baltiku. Zdi se, da se v spremstvu teh transportnih ladij nahaja tudi več ledolomilcev. Zbiranje teh ladij proti južni Švedski smatrajo kot pčiten znak nevarnosti, izvemski, če gre za čete, ki naj bi ojačile nemške čete pri Oslu.

London, 24. aprila. t. Reuter. V londonskih političnih krogih menijo, da je nemška vlada že dvakrat vprašala švedsko vlado, če ji dovoli, da sme pošiljati vojni material svojim četam, ki se nahajajo na Norveškem, skozi švedsko ozemlje. V glavnem gre za Narvik, ki Nemcem drugače sploh ni več pristopen, kakor po zraku in ekoi Švedsko, in za Trondhjem, ki je pristopen tudi le skozi Švedsko. Švedska vlada je pravijo v Londonu, nemške predloge zavrnila. Sedaj je nemški tisk začel z ostrim pisanjem izjaviti pritisk na švedsko vlado. Tudi letanje nemških letal nad

Švedsko ima namen, prisiliti švedsko vlado, da bi se vdala in prevoz nemškega vojnega blaga in čet privolila. Švedska vlada najbrže tudi ne bo hotela zatisniti oči pri prehodu izredno številnih nemških »turistov«, ki prihajajo na Švedsko in se vozijo proti severnim ookrajnam Angleška in francoška vlada pri švedski vladi ne bosta napravili nameravanega koraka, ker sta prepričani, da švedska vlada sama ne bo dovolila ničesar, kar bi ne bilo v skladu z njeno nevtralnostjo.

Nizozemski ukrepi

Amsterdam, 24. aprila. t. Reuter. Nizozemska policija je izvedla silno stroge ukrepe proti nadležnim tujcem. Po pokrajinah Limbourg in Brabant so bile stroge hišne preieikave, ki se bodo nadaljevale tudi po drugih pokrajinah. Pri tej priložnosti je bilo aretiranih mnogo pomembnih tujcev predvsem v okolici Alphenaa.

Zemljevid k bojem okrog Trondhjemaa in nad Oslom.

Po norveških bojiščih

Srditi letalski boji — Na suhem so hudi boji nad Oslom in Trondhjemom

B tka pri Trondhjemu

Stockholm, 24. aprila. t. Švedski tiskovni urad poroča: Zavezniške angleško-norveške čete se nahajajo pri Steinkjeru, kamor prihajajo vedno večje sveže čete iz Namsosa, kjer Angleži izkrcavajo svoje sile. Nemško letalstvo bombardira Namsos, da bi izkrcavanje preprečilo, toda do sedaj tega ni moglo uspešno ovirati. Angleži so se spopadli z Nemci pri Stiklestadu in Stroomernu. Za Nemce je vodna pot po trondhjemske fjordu edina pot, po kateri morejo dobiti kakšne okrepitve. Drugih možnosti ni več. Cesta v Levanger je delno od Angležev zaseda in za dovoz nemških okrepitev v Trondhjem nerabna. Nemci za to uporabljajo svojo letalstvo, da bi nasprotnika ovirali pri njegovem delovanju in da bi si odprli suho pot do svojih posadk v Trondhjemu. Mesto Grong, ki leži pri Namsosu, so bombardirali, da bi ovirali premikanje Angležev.

Bitka pri Lillenhammerju

Stockholm, 24. aprila. AA. Reuter: Po poročilih, ki so večeraj prispela v Stockholm, besni na Norveškem velika bitka za »grata Oslaa« v veliki dolini Gudbrandsdal, južno od Lillehammerja. Isti poročila pravijo, da napadajo angleške in norveške čete v smeri proti Hamarju. Nemci se trdovratno branijo. Na vzhodu se nemške čete upirajo pritisku angleških in norveških čet pri Elverumu.

London, 24. aprila. AA. Reuter: Po zadnjih poročilih z norveškega bojišča sedaj zavezniške čete, združene z norveškimi silami, vodijo borbo v prvi vrsti na dveh glavnih točkah.

Prva točka je severno od Trondhjemaa, kjer se zavezniški borijo s prednjimi nemškimi predhodnicami.

Druga točka je bojišče pri Lillehammerju pred Oslom, kjer se zavezniški trudijo, da bi prisilili Nemce, da bi se ločili od svojih sil pri Oslu, obenem pa bi zavezniški pretrgali vsako njihovo zvezo s četami pri Trondhjemu.

Po službenih poročilih so zlasti uspešne operacije zavezniških čet med Lillehammerjem in Hamarjem. Odpor sovražnika na tem delu bojišča je zelo hup.

Norveška poročila

Stockholm, 24. aprila. AA. Reuter: Vrhovno poveljstvo norveške vojske je izdalo snoči tole sporočilo:

Nemški napadi so se nadaljevali večeraj na obeh straneh jezera Muesen s pomočjo topništva, tankov in letal. Nemci so napadli norveške čete tudi pri Sterdalu. Norvežani so napredovali pri Haldesu ter ujeli 100 Nemcev. Nemška letala so bombardirala prometne zveze na številnih točkah.

Po zadnjih poročilih, ki so prišla skozi Stockholm o borbah pri Trondhjemu stoji, da se je Norvežanom posrečilo dobro utrditi svoje postojanke pri Stenkjeru. Poročila pravijo, da so začeli zavezniški takoj po izkrcanju zelo naglo prodirati. Toda kasneje so postale operacije počasnejše, ker so bili Nemci v premoči zaradi podpore svojih pomorskih sil v Trondhjem-fjordu. Nemci so uporabljali te svoje enote ne samo za premišanje čet na posamezne ogrožene točke na obali, temveč so večkrat s svojimi topovi podprle tudi akcije čet na

kopnem. Zlasti so bili Nemci delavni v rokavu Trondhjem fjordu, ki se vleče ob polotoku Inderoj. Zdi se, da so bile zaradi tega zavezniške in norveške čete prisiljene začasnno zapustiti nekatere svoje prednje postojanke. Toda v norveških vojaških krogih izjavljajo, da so zadovoljni s splošnim položajem. Ker pričakujejo na tem odseku velike borbe, se je izselilo prebivalstvo iz Stenkjera. Nemško letalstvo se trudi, da bi pokvarilo prometna sredstva in z neposrednimi letalskimi napadi zavirati gibanje zavezniških čet. Med drugim se je Nemcem posrečilo zrušiti neko železniško postajo. Po poročilih z norveškega bojišča prihajajo vlaki v Stockholm z veliko zamudo, ker so mnoge telefonske zveze med Švedsko in Norveško zaradi snežnih zametov pretrgane.

Angleško vojno poročilo

London, 24. aprila. t. Reuter. Vojno ministrstvo objavlja o bojih na Norveškem naslednje vojno poročilo:

Nemci so protinapad, o katerem je bil govor v večerajšnjem vojnem poročilu, izvedli z mogočnim številom nemških čet, ki so jih izkrcali v Trondhjemu iz tovornih ladij. Po daljših bojih so naše čete prodrele in so položaj spet izravnale v prejšnje stanje. Drugih važnejših dogodkov na bojiščih ni bilo.

Nemško vo'no poročilo

Berlin, 24. aprila. AA. DNB: Današnje poročilo nemškega vrhovnega poveljstva se glasi: Pred Narvikom so se pojavile nove angleške bojne enote, vendar dozdaj niso napadle. Severno od Trondhjemaa so nemške čete po krajši borbi zavzele Stenkjer, ki

Srdite letalske borbe

Angleški letalski napadi na Sylt in na norveška pristanišča

London, 24. aprila. t. Reuter. Angleški bombniki so spet večkrat zaporedno napadli letališče v Stavangerju, kjer sedi okrog 20 nemških letal. Bombe so zadele in je večje število nemških letal poškodovanih. Letališče je vse preluknjano, tako da je pristajanje in odlet nemogoče. Angleški bombniki so napadali z navpičnimi padci.

Angleški bombniki so napadli tudi letališče v Kristjansandu, kjer so uspešno metali bombe in povzročili na letališču požare. Protiletalska zapora od strani nemškega protiletalskega topništva je bila brezuspešna.

Samo dve angleški letali se nista vrnila na svoja oporišča.

London, 24. aprila. AA. Reuter: V minuli noči so po vseh z merodajnega mesta angleški bombniki prvič napadli nemška letalska oporišča v osloškem fjordu. Posebno so bila napadana letališča v Fornebu in Hjerlerju. Istočasno je bil izvršen napad na dansko letališče v Albnoru. Povsod so napravila angleška letala veliko škodo. Ena angleško letalo se ni vrnilo v svoje oporišče.

leži na skrajni severni točki Trondhjem fjorua. Ujetih je bilo 80 vojakov.

Pri Bergenu je bil napad na sovražne postojanke.

Pri Stavangerju so končale borbe s tem, da je bil izveden napad na sovražne čete, ki so štele za dva polka. Pri borbah je sodelovalo tudi letalstvo.

Nemške čete so severno od Osla strle odpor sovražnika. Nemskim četam, ki operirajo v teh krajih, prihajajo neprestano nove okrepitve.

Angleški letalski napad na Oslo se ni posrečil.

Nemška letala so izvedla nove polete na vzhodno angleško obalo, in sicer nad Orkney-skim otočjem, nato pa nad zahodno norveško obalo. Ti napadi so bili v prvi vrsti namenjeni proti angleškim prevoznim ladjam.

Razen tega je nemško letalstvo pri Namsosu poškodovalo sovražni rušilec. Zadata je bila tudi transportna ladja pred Andalsnesom. Tu je bil zadet tudi en rušilec. Razen tega je bila zadeta sovražna transportna ladja na vhodu v Moldefjord.

Na kopnem so nemška letala bombardirala železniške proge, postaje in sovražnikove prevoze. V zahodnem bojiču ni bilo pomembnih dogodkov. Ponoči je bilo zbito nad otokom Sylt eno sovražno letalo. Prav tako sta bili južno od Bidehofna zbiti dve sovražni letali.

Angleška letala so bombardirala tudi letališče v Fornebu. Tamkaj so napadla tudi dve nemški prevozni ladji in so jih bombardirala, na to pa s strojnimi krogali z višine 60 m obstreljevala.

Danes je bil četrti letalski napad na dansko letališče Aalborg. Nemška protiletalska obramba je z vso silo nastopila, toda brezuspešno. Zadetih je bilo več letalskih lop.

London, 24. aprila. AA. Reuter: Kakor je že bilo objavljeno so angleška letala napadla na nemško letališče na Westerlundu in na otoku Syltu. Pri tem pohodu so angleška letala snoči potopila dve patrolni ladji. Službene sporočilo letalskega ministrstva potrjuje poročilo o enočnem napadu in pravi, da je angleško letalstvo izvedlo še vrsto drugih napadov, ki so bile v prvi vrsti naperjene proti tistim oporiščem, ki se jih sovražnik poslužuje za podpiranje svojih dejanj na Norveškem. Sporočilo pravi, da je bilo bombardiranje Westerlanda in Sylta zelo uspešno. Bombe so padale na hangarje, kakor tudi na operacijski prostor letališča. Nedvomno so ugotovili težko eksplozijo in več požarov. Britanske letalske sile so naletele severno od Sylta na več patrolnih ladij, ki so streljale na bombnike. Toda britanski letalci so takoj napadli ladje in potopili dve med njimi.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Politični zapiski

Hrvati hočejo Jugoslavijo!

Zagrebški Obzor prinaša članek, kjer se bavi z znanimi izjavami dr. Mačka in dr. Krnjevića, ki sta jih oba dala francoskemu listu »Tribune des nations«. Nato pa pravi: »Po teh dveh izjavah dr. Mačka in dr. Krnjevića sodimo, da ne bo nihče več dvomil, da Hrvati vedo, da je za njihov obstanek in napredek najmočnejše jamstvo federalna Jugoslavija v najširšem smislu besede. Tistim srbskim in hrvatskim separatistom pa mislimo, da je dovolj tolnača nekaj najnovejših dogodkov, da jih mineva vsaka volja za kako amputacijo, ki bi ne ostala amputacija, temveč bi se spremenila v paralizacijo. Vemo, da se je v naših krajih, kjer so se Hrvati 20 let bojevali za svoj narodni in fizični obstanek, globoko zajedlo napačno prepričanje, češ da je vsaka oblast, najsi bi bila tudi lastna, že vnaprej nesimpatična. Vemo, da naša banska oblast v teh težkih 6 mesecih zime in lakote, vojne in dražine, začelne organizacije in duševne preorientacije, ni mogla delati čudežev. Vendar je treba vsak dan vsakemu pristaši in vsakemu Srbu ter Hrvatju ponovljati: Bodimo veseli, ako s složnimi močmi iz te težke evropske vojne rešimo svoje narode in državo! To je totalitarna vojna v Evropi, ki se ne vodi le na fronti, marveč tudi v ozadiju, zaradi česar morajo vsi sodelovati. Upamo, da bosta ti izjavi dr. Mačka in dr. Krnjevića v tem smislu imele tudi močan vpliv na najširše sloje.«

Hrvatski Dnevnik o koncentraciji

V uvodnem članku, ki govori o zunanjih razmerah, se v drugem delu »Hrvatski Dnevnik« spušča na notranje razmere ter pravi: »Tudi akcija za koncentracijo vseh političnih sil, ki jo opažamo v vseh balkanskih državah, ima svojo podlago v želji, da se dvigne duh prebivalstva ter da se okrepi duhovna sila zoper vsakršni morebitni poizkus, da bi se volji zapletljivi razširili tudi na balkanske države. Razpoloženje za tako koncentracijo opažamo tudi v enem delu javnega mnenja. Nekatere srbske stranke si prizadevajo izrabiti to razpoloženje ter priti do večjega vpliva. Vendar pa pri tem njihovi prvaki pozabljajo, da njihove izjave, ki večkrat zadevajo narodno občutljivost, nikakor niso sposobne, nič pripomoči, da bi se položaj v tem smislu razvil. Zlasti neumerjene so njihove izjave o vprašanih, ki prizadevajo hrvatski narod. Sicer res skušajo ublažiti ton svojih izjav, vendar vsaka njihova izjava dokazuje, da je njihova stara miselnost ostala nespremenjena. Vse te njihove izjave so tudi takrat, ko naj bi pomirljivo delovale, tako sestavljene, da vzbujajo ali ogorčenje ali pa nezaupanje. Zdi se, kakor da bi ti politiki pozabili, da so stari časi minili in da Hrvati niso več v položaju takih, ki naj bi morali potrpežljivo prenašati krivice in zapostavljanja. Danes je hrvatski narod tako močan, da se more uspešno upirati vsakemu poskusu, ki bi hotel preprečiti normalen razvoj naših medsebojnih odnosov in zbiranje hrvatske narodne sile zaradi notranje okrepitve domovine in zaradi normalizovanja odnošajev z drugimi narodi te državne skupnosti. Še več! Hrvati celo zahtevajo, naj se njihov vpliv tudi na skupne zadeve še bolj občuti, ker so pri tem enako zainteresirani Hrvati kakor Srbi. Te zadeve lahko imamo za skupne samo v toliko, v kolikor je v skupnem interesu, da se kot taki opravljajo. Kakor hitro pa so predmet skupnega interesa, je jasno, da tudi Hrvatom pripada pravica sodelovanja, kakaj, kjer ni sodelovanja, tam tudi ni sodegovornosti. Poleg skupnih interesov pa so tudi še posebni interesi. Brez pomena je pričakovati, da bi Hrvati popustili v svojih posebnih interesih z izgovorom varstva skupnih interesov, ker bodo zares skupni interesi zavarovani brez ozira na to, ali hočejo pri njihovem varovanju sodelovati znani strankarski prvaki ter s tem okrepiti položaj svojih strank ne le za zdaj, temveč tudi za prihodnje.«

Občinske volitve na Hrvatskem

Belgrajsko Vreme prinaša iz Zagreba politično razmišljanje o razpisanih občinskih volitvah na Hrvatskem. Med drugim pravi list, da ni nobene dvoma, da bo HSS obdržala na Hrvatskem vse svoje postojanke. Nato pa pravi: »Politični krogi naglašajo, da so postojanke HSS trdne ter da se maloštevilni nezadovoljenci v podeželskih občinah nikakor ne bodo mogli uveljaviti. Zunaj HSS bo mogoče postaviti kandidate le v srbskih krajih. Zdi se, da bodo pristaši JRZ v teh krajih želeli sodelovati z drugimi skupinami, da bi bilo delovanje v občinah bolj uspešno. Če pa bi druge skupine ne hotele sodelovati v duhu sporazuma s Hrvati, bodo pristaši JRZ v srbskih krajih ali samostojno na volišče. Tudi SDS bo postavila svoje liste le v srbskih krajih, med tem ko bo v mešanih krajih postavila svoje liste skupaj s HSS kot SDK. Ker bo takaj nastopala tudi JRZ, bo to v Liki, Baniji, Kordunu in Slavoniji ter ponekod v Dalmaciji zelo zanimiv volivni boj. Razen HSS, JRZ, SDS in nekaterih neodvisnih srbskih skupin v teh krajih nihče drugi ne prihaja v poštev, da bi postavljali svoje liste. Po splošni sodbi JNS, zborišča in borbašij nikjer na Hrvatskem ne morejo samostojno postaviti svojih samostojnih list. Končno list naglašajo, da javne volitve na Hrvatskem nimajo večje važnosti, ker so Hrvati že leta 1935 in 1938 pri javnih volitvah odločno nastopali.

Socialisti o frankovcih

Socialistične »Radniške Novine« prinašajo članek, ki v njem kažejo: »Moč frankovcev je po mestih. Ti so zasedli vsa važnejša mesta v upravi in gospodarstvu. Po tej poti izvajajo svoj vpliv na široke ljudske množice. Ni jih mogoče zamenjati že zaradi tega ne, ker med hrvatsko inteligenco ni dovolj pristašev sedanjega političnega kurza. Moč frankovcev na univerzi v Zagrebu je tudi faktor, ki ga ni treba podcenjevati. Sad teh razmer je vprašanje v Zagrebu, naj bi se čim prej izvedle volitve. S podeželjem bi HSS odnesla relativno večino ter dobila čas. Kakor pa dogodki pričajo, bodo volitve le v podeželskih občinah, med tem ko bodo po mestih občinski zastopi imenovani. Sodimo, da imamo prav, če napoved tega socialističnega lista v toliko spopolnimo ter rečemo: Niti po hrvatskih mestih niti po hrvatskem podeželju socialisti in marksisti ne bi mogli priti v poštev.

Bolgarski in hrvatski akademiki

Zagreb, 24. aprila, b. Univerzitetna organizacija HSS bo v sodelovanju z bolgarskimi dijaki priredila slovesno akademijo v čast Aleksandra Stambuliškemu in drugih borcev bolgarskega kmetijske gibanja. Akademija bo 3. maja ob 8.30 v dvorani Matice hrvatskih obrtnikov. Ta akademija je posebno aktualna z ozirom na izjavo, katero je dal dr. Maček te dni o odnosih med Bolgarijo in Jugoslavijo. Ta akademija mora biti manifestacija bratstva hrvatskega in bolgarskega naroda.

Fronta slovenskih akademikov zoper komuniste Združena akademska mladina je vnovič vrgla komuniste iz univerze

Ljubljana, 24. aprila. Včeraj smo poročali o blamaži, ki jo je doživela še preostala peščica komunističnih razgrajev na slovenski univerzi, ko jih je spontani val združenih narodno zavernih akademikov vrgel iz svobodnih tal slovenske univerze na Kongresni trg. Strahopetni in slabi, so v svoji naivni taktiki mislili, da se jim bo danes posrečila protidržavna demonstracija, ker katoliških akademikov zaradi pogreba njihovega tovariša ne bo na univerzi. Pa so vendarle bili takoj na mestu in še drugi z njimi.

Obup nad polomom svoje nemoči so komunistični defetisti danes klaverno izrazili v svojem letaku. Ko pa so se pokazali prvi letaki, je od vseh strani začela vreti na univerzo narodna akademska mladina, ki so vsi skupno napolnili univerzitetno avlo. Kakih 40 komunistov, ki so se med tem nabrali na akademskih tleh v parku pred univerzo, si v avlo ni upalo.

Medtem so organi univerze zaklenili univerzitetna vrata. Ta trenutek so hoteli izrabiti zunaj stojiči komunisti za nov poskus včeraj spodletelih protidržavnih demonstracij. Toda množica slovenskih akademikov, ki je bila zaklenjena v avli, si je v hipu znala pomagati, pritisnila je na univerzitetno dvorišče, od tam skozi stranske izhode v Gosposko ulico in v zaletu poskala čez ograjo pred univerzo ter z zbornimi vzkliki: »Dol z izdajalci, dol s komunističnimi špijoni, živio Jugoslavija!« navajala na umikajoče se komuniste in jih neusmiljeno s pestmi poglala v brezglavi beg čez Kongresni trg.

Begajoči komunisti pa niso bili izpostavljeni le krepkim pestem akademikov, temveč tudi splošnemu posmehu množice, ki je dogodek opazovala na Kongresnem trgu. Ko so bili komunisti popolnoma razgnani, se je akademska mladina še enkrat strnila okoli narodno-obrambne spominske plošče pred univerzo ter zapela nekaj narodnih bojnihi pesmi. Zastopnik slov. kat. akademikov Ludvik Leskovar, zastopnik akad. društva »Jugoslavije« Zidarič in zastopnik akad. društva »Edinstvo« Polak so imeli na zbrano akademsko mladino in množico, ki je stala na Kongresnem trgu, kratke nagovore. Po mogočno zapeti državni himni so se akademiki razšli.

Danes se je na slovenski univerzi kralja Aleksandra I. spontano izrazila enotna narodna in državna zavest vse slovenske akademske mladine proti izdajalskemu komunizmu, ki stoji v službi tujine. Komunistično izdajalstvo se je jasno pokazalo včeraj, ko so komunisti proti zbornim vzklikom Jugoslaviji in kralju brezuspešno poskušali dati slišati svoje vzklikanje neki tuji državi in proti državni himni brez uspeha poskušali intonirati internacionalo.

Slovenska akademska mladina se je v boju za kralja, narod in državo v teh velikih časih spontano znašla na skupni črti.

Belgrad v znamenju pravoslavnih velikonočnih praznikov

Belgrad, 24. apr. m. V kabinetu finančnega ministra je bila popoldne seja ministrskega gospodarskega odbora. Na seji so pretrgali gospodarska vprašanja posameznih resorov.

Poleg te čisto gospodarske konference je bila zvečer v predsedstvu vlade tudi politična konferenca med predsednikom vlade Cvetkovičem, podpredsednikom vlade dr. Mačkom, notranjim ministrom dr. Mihalčičem in finančnim ministrom dr. Šutejem. Razgovor na tej konferenci je veljal v glavnem vsem vprašanjem, ki so v zvezi z razpisanimi občinskimi volitvami na Hrvatskem. Razen teh konferenc v prestolnici danes ni bilo važnejših političnih dogodkov.

Zaradi nastopajočih pravoslavnih velikonočnih praznikov političnih dogodkov tudi prihodnje dni ni pričakovati. V Belgradu se že čuti praznično razpoloženje. Po pravoslavnih cerkvah opravljajo

duhovščina velikonočne obrede. Dnevnikl je zaključujejo svoje velikonočne številke.

Pravoslavne velikonočne praznike bodo izkoristili tudi ministri za odpočitek in izlete. Ministrski predsednik Cvetkovič bo najbrž prebil praznike deloma v Niški banji deloma pa na morju. V teku današnjega dne je iz Belgrada odpotovalo že več ministrov. Tako je odpotoval podpredsednik vlade dr. Maček v Zagreb oziroma v Kupinec, gradbeni minister dr. Krek v Split, minister za gozdove dr. Kulenović v Brčko, jutri pa odpotuje trgovski minister dr. Andrej v Budimpešto, kjer bo 26. aprila prisostvoval slovesni otvoritvi budimpeštanskega velesejma. Finančni minister dr. Šutej pa potuje v Atene.

Davi je odpotoval iz Belgrada in Knjaževac voditelj radikalnega glavnega odbora Aca Stanojevič, ki se je, kakor znano zdravo, v Belgradu.

Srdite letalske borbe

(Nadaljevanje s 1. strani)

Prav tako so britanska letala napadla letališče v Alborgu, Kristiansundu, pri Stavangeru in Oslu.

Stockholm, 24. aprila. t. Exchange Telegraph. Nemški listi so objavili, da so nemška letala bombardirala tudi Tromsøe in opustošila tamkajšnje norveško radiopostajo. Ta trditve ne more odgovarjati resnici, ker so danes na Švedskem natančno slišali redne oddaje radiopostaje v Tromsøe, ko je objavljala, da se angleške čete že naprej izkrcavajo, ter pozvala prebivalstvo, naj jim gre z vsemi močmi na roka.

Nemški popis napada na Sylt

Berlin, 24. aprila. t. Nemško uradno poročilo o angleškem letalskem napadu na vojaške naprave na polotoku Sylt pravi, da je angleško letalo vrglo 10 bomb, ki pa da niso napravile nobene škode pri vojaških napravah. Letalo je letelo nato proti Schleswig-Holsteinu, kjer je spustilo še 3 bombe, ki pa so padle na polje in niso napravile nobene škode.

Nemški letalski napadi na Tromsøe in na angleška otočja

Stockholm, 24. aprila. AA. Reuter: Po pisanju lista »Afton Bladet« so nemške letalske sile bombardirale okolico Nannala ter mesta Hagö, Grong, Lurudal in Steinkjer. Bombardiranje je trajalo ves dan. Nobeni vasi ni bilo bombardiranje prihranjeno. Naravnost neverjetno je, da je bilo ranjenih samo nekaj oseb. Poročila pravijo, da so Nemci izgubili štiri letala. Tri so zbili protiletalski topovi nekega angleškega rušilca. Južno od Trondhjemja se vršijo pri Mehuzanu še vedno borbe. Zaveznike čete so prispelo do tega kraja z železnico iz Romsdalfjorda čez Adalsnes in Dombas. Ta železniška proga se nahaja pod kontrolo norveških in angleških čet. Nadaljnja poročila pravijo, da angleške in norveške čete napadajo Hamar.

Berlin, 24. aprila. AA. DNB: Nemški tisk zavrača danes posebno novice švedskih časopisov, ki trdijo, da so nemški letalci streljali na cestah s strojnimi na prebivalstvo. »Berliner Börsen Zeitung« naglašajo v zvezi s tem, da je švedski pravosodni minister opomnil tisk, naj bo zmeren pri poročanju.

Nemško poročilo o izgubah angleške vojne mornarice od 9. do 21. aprila

Berlin, 24. apr. AA. DNB: V zvezi s poskusi tiska zahodnih sil, da bi ovrgli avtentičnost poročila nemškega vrhovnega poveljstva o izgubah angleške vojne mornarice oziroma bi rad te izgube prikriji, je bilo s pristojnega mesta izdano sledeče poročilo o izgubah in poškodbah angleških ladij o priliki napadov nemških letal in podmornic od 10. aprila do včeraj:

Potopljenih ali zažganih je bilo pet križark, sedem rušilec, 15 podmornic, kakor tudi 3 prevozne ladje, torej skupaj 29 enot.

Z bombami je bilo zadetih ali pa težko poškodovanih 7 vojnih ladij, 8 križark, 5 rušilec, 1 matična ladja za letala in 8 prevoznih ladij, torej skupaj 23 enot.

Po tem takem je poškodovanih ali uničenih 57 enot vojne mornarice zahodnih sil.

V teku naslednjih dni je bilo zadetih ali pa uničenih posamič, in sicer 10. aprila 4 vojne ladje, ki so bile zadete vsaka od dveh ali ene bom-

be, dočim je bila neka težka križarka zažgana, 2 transportni ladji pa zadeti od bombe. Še isti dan so nemške sile uničile tudi dve sovražni podmornici. Isti dan zjutraj so angleške križarke in rušilci izvedli napad na Narvik, ki pa je bil odbit, pri čemer so bili uničeni trije angleški rušilci, eden pa je bil težko poškodovan.

Dne 11. aprila so nemške ogledniške sile zadete z bombami težkega kalibra 1 britanski rušilec v Severnem morju.

Dne 12. aprila je nemška letalska eskadrila napadla sovražne ladje 200 km od Trondhjemja. Ena nosilka letal je bila težko poškodovana.

Dne 13. aprila so presenetila nemška letala dve britanski podmornici in ju potopila.

Dne 14. aprila je bil zadet rušilec »Cossack« in je nasedel, rušilec »Eskimo« in neki drugi rušilec pa sta bila poškodovana.

Dne 9. aprila je bila težko poškodovana vojna ladja »Renown«, križarka iz razreda »Olagow« pa je bila torpedirana, nemška mornarica pa je uničila v Skagerraku 3 sovražne podmornice.

Dne 15. aprila so nemški bombniki napadli neko angleško križarko blizu norveške obale in jo obsula z bombami. Križarka se je nagnila vstran in se potopila.

Dne 18. aprila je nemška podmornica severno od Šetlandskih otokov potopila rušilca razreda »Triwall«, veliko transportno ladjo je zadela bomba težkega kalibra, ena podmornica pa je bila potopljena. Poleg tega je bila zadeta pred Stavangrom ena angleška križarka z najtežjo bombo in se potopila. Razen tega je treba ugotoviti, da so bile s štirimi zadetki poškodovane ladje in težje angleške križarke kakor tudi angleški rušilci. Imenovane križarke pripadajo razredu »Idfix«. — Nemški piloti so ugotovili, da je neka angleška ladja ustavila svoje stroje, druga se je nagnila na stran, na večini sovražnih enot pa so ugotovili, da so težko poškodovane. Razen tega so letalci videli tudi velike oljne madeže na vodi.

Dne 19. aprila so severno od Narvika nemške eskadrile napadle sovražne vojne ladje in prevozne ladje in jih težko poškodovale. Ena podmornica se je zaradi bombe istega dne potopila, prav tako po so bile verjetno 3 angleške podmornice v Skagerraku in Kattegatu potopljene od nemških letal. Poškodovana je bila tudi ena križarka in dve prevozni ladji s težkimi bombami.

Dne 21. aprila je bila pri Adalsnesu potopljena 1 križarka, zadeta od najtežje bombe, druga križarka pa je bila zadeta od več bomb, in se je vnela, nato pa nasedla. Isti dan je bila zadeta neka prevozna ladja od bomb in se je vnela. — Druge transportne ladje so bile od bomb težko poškodovane.

Dne 22. aprila je bil pred Namsosom težko poškodovan en britanski rušilec, dve prevozni ladji pa sta bili potopljene. Isti dan sta bili potopljeni v Skagerraku in Kattegatu še dve angleški podmornici.

Nemčija bo Norveški napovedala vojno

Berlin, 24. aprila. t. »Baseler Nachrichten« poročajo, da bo nemška vlada sedaj tudi pravno napovedala Norveški vojno. To bo storila zaradi tega, pravijo v Berlinu, ker so se zastopniki Norveške udeležili zasedanja vrhovnega vojnega sveta v Parizu poleg Angležev, Francozov in Poljakov. Formalna napoved vojne bo imela določene posledice, ker bodo nemške čete odele Norveški smatrate za sovražno deželo v pravem pomenu besede.

Milan, 24. aprila. AA. DNB. Romunski trgovski minister Cristu je prišel v Milan, kjer so ga pozdravili mestni prefekt in predstavniki drugih oblasti.

† Dr. Momčilo Ivanlić

Dne 22. t. m. je v Belgradu v starosti 54 let umrl inspektor kmetijskega ministrstva ter bivši poslanec dr. Momčilo Ivanlić. Njegovo ime je bilo pred 15 leti močno politično. Takoj po prevratu je stopil v politično življenje ter je bil poslanec radikalne stranke. Skupaj z ravnim Stojanov Protićem je skušal radikalno stranko prepričati, da je treba državo urediti v smislu slovenskih in hrvatskih zahtev. Tej Protićevi misli je ostal zvest do konca ter je bil njegov glavni sobojevnik. Po Protićevi prezgodnji smrti je z vso dušo branil njegove ideje ter bil ves čas iskren prijatelj Slovencev ter njihovega političnega programa. Po 6. januarju je tudi on stopil v ozadje ter se poslej pečal le z znanstvenim delom svoje stroke v bakteriološkem zavodu v Belgradu. Bil je iskren ter pošten mož, ki ga bo slovenski narod ohranil v lepem spominu.

Jožef Bonnet v Belgradu

Belgrad, 24. aprila. m. V Belgradu je prišel Jožef Bonnet, znani organist cerkve sv. Evstahija v Parizu. V soboto, 27. t. m. zvečer priredi v cerkvi Kristusu Kralju v Krunski ulici duhovni koncert na orglah. V ponedeljek, 29. t. m. pa priredi koncert cerkvene glasbe na orglah v znani Strossmayerjevi katedrali v Djakovem.

Milivoj Savič umrl

Belgrad, 24. aprila. m. V Belgradu je umrl bivši načelnik trgovskega ministrstva Milivoj Savič, ki je napisal več gospodarskih knjig, v katerih je nastopal predvsem proti prečanski industriji.

Novosadska kmetijska zbornica

Belgrad, 24. aprila. m. Kmetijska zbornica v Novem Sadu je poslala ravnateljstvu za zunanjo trgovino vlogo, v kateri zahteva, da se zvišajo cene goveji živini in prašičem. Svojo zahtevo utemeljuje s pomanjkanjem krme, ki se je močno podražila. Zbornica zahteva, da se zviša cena pitanim prašičem najmanj na 15 din, pitanim volom pa na 11 do 12 din za 1 kg.

Dve smrtni obsodbi

Zagreb, 24. aprila. b. Pred okrožnim sodiščem v Bjelovaru je bila danes razglašena obsodba, s katero sta Andrija Živko in Andrija Jakobi obsojena na smrt na vešalih. Ta smrtna obsodba je prva po letu 1935, ko je bila obsojena na smrt zastupjalca Anka Pavlovič.

Osebnosti

Belgrad, 24. aprila. m. S kr. ukazom so prešle učiteljice v Sloveniji: Angela Rot iz Sv. Pavla pri Preboldu v Ljubljano, Ivana Mihelič iz Preske pri Medvodah v Ljubljano in Danica Juranč iz Notranjih gor v Presko pri Medvodah. — Napredoval je dr. inž. Rud. Pipan za svetnika 4. skup. 5. stop. ministrstva za gozdove in rudnike. — Premišljena sta pošta na uradnika Miroslav Brus iz Moškaničev v Muto in Olga Zupančič iz Mute v Moškaničev. — Prestavljen je iz prometnega ministrstva dr. Videc, dosedanjji poverjenik 6. skup. splošnega oddelka v prometnem ministrstvu za svetnika 5. skup. na ljubljansko železn. ravnateljstvo.

Belgrajske novice

Belgrad, 24. aprila. m. Trgovinsko ministrstvo je sklicalo prvo sejo posvetovalnega odbora za usnjarsko industrijo za 27. april. Na njej bodo razpravljali o ustanovitvi posebne osrednje organizacije usnjarske industrije.

Belgrad, 24. aprila. m. V Kragujevcu je popoldne umrl bivši trgovec Dragotin Jevtič, oče bivšega predsednika vlade Bogoljuba Jevtiča. Pokojnik se je avočas tudi pečal s politikom ter je bil v Kragujevcu med ustanovitelj radikalne stranke.

Zagrebske novice

Zagreb, 24. aprila. b. »Correspondentia Croatia«, ki je bila pred par tedni prevedena na več evropskih jezikov, je začasno ustavljena, ker je moral njen glavni izdajatelj Luka Ferlič za dalj časa oditi iz Zagreba.

Avto in motorno kolo

Ljubljana, 24. aprila. Nocoj okoli pol sedmih je od cerkve sv. Petra po Sentpetrski cesti vozil avto. Ko je že skoraj prevozil križišče v Fužnerjevi ulici, je od Tabora po desni strani Fužnerjeve ulice privozilo motorno kolo, ki ga je vodil čevljarski mojster Solar Franc. Motorno kolo se je zaletelo v avtomobil ter ga odrinilo na levo stran Sentpeterske ceste. Pri tem je kolo razbilo šipe na avtomobilu ter pokvarilo vrata. Motorist je padel ter obeležal. Reševalci so ga brž odpravili v bolnišnico. Bil je nezavestno ter se še pozno zvečer ni zavedel, da si ni imel vidnih zunanjih poškodb, razen nekaj odrgnin. Tudi šofer je bil od drobecov šip popraskan po licu in vratu. K sreči je imel na avtu taka stekla, ki se takoj razlete v drobce ter ne napravljajo hujših ran.

Hrvatsko zborovanje v Subotici bo

»Hrvatski Dnevnik« prinaša izjavo voditelja subotičkih pristašev HSS, Josipa Vukovića, ki je dejal: »Svojim volivcem na izrecno željo in po nalogu predsednika dr. Mačka, sporočam, da bo zborovanje v Subotici, ki je bilo odloženo, čim prej sklicano. Zborovanje bo čez kake 4 ali 5 tednov. Ta predsednikov sklep je napravil veliko navdušenje pri bačko-baranjskih Hrvatih, ker kaže, da naš voditelj zelo dobro in premišljeno odstranjuje vse ovire. Ta sklep jasno govori. Zato kličem Hrvate v Bački in Baranji, naj se že sedaj prijavljajo, potrebna navodila bodo pozneje dobili od mene, ko jih bom pred zborovanjem še obiskal.«

Eksplodizija v angleški tovarni

London, 24. aprila. t. Reuter. V kemisti tovarni v Billingham on Tees je prišlo do hude eksplozije, ki je zahtevala 3 smrtno žrtve, 19 delavcev pa je bilo ranjenih. Škoda, ki jo je eksplozija napravila, je v tehničnem oziru mala.

Obe vrsti sta
enako dobri

Chlorodont - zobna pasta

peneča ali ne peneča se

Uspeh je vedno enak:
lepi, beli zobje

„Pomirjenje na jugovzhodu“

Glasovi iz Italije, Nemčije in Anglije govorijo,
da je napetost na Balkanu odjenjala

Italijanski glasovi

Rim, 24. apr. t. »Exchange Telegraph«: Italijanski tisk objavlja izjave, ki jih je jugoslovanski pravosodni minister dr. Lazar Marković dal ob priliki svojega obiska na Madžarskem nekemu sodrniku madžarskega tiskovnega urada.

»Messenger« piše v zvezi s temi izjavami med drugim sledeče: »Eljen Magyarorszag« — Zivela Madžarska! — S tem pozdravom se je iz Budimpešte poslovil jugoslovanski pravosodni minister. Komaj je dr. Marković odšel, že se je razširila novica, da pride v kratkem na obisk tudi trgovski minister dr. Andres. Te obiske razlagajo v Beogradu tako, da želita Jugoslavija in Madžarska podrobno proučiti medsebojne gospodarske odnose v zvezi z vojnimi dogodki.

Tudi »Resto del Carlino« piše o zaporednih obiskih jugoslovanskih ministrov v madžarski prestolici. Pomen teh obiskov prihaja v pravo luč še le, ako pomislimo, da od zadnje svetovne vojne dalje do danes ni bilo nobenih neposrednih stikov med člani jugoslovanske in madžarske vlade. Najnovejši dogodki na jugovzhodu Evrope dokazujejo, da se je na tem prostoru naselilo bolj mirno ozračje. Nervoznost je nastala zaradi mnogih vznemirljivih govorov, ki so nastale kot posledica dogodkov na Norveškem.

»Stampac« poroča iz Balkana, da je vzemirjenje, ki je prejšnji teden zavladalo celo v Budimpešti, sedaj popolnoma izginilo in se prikazujejo znamenja, da bo napetost odnehala. Nemir je prenehal predvsem tudi po raznih poluradnih objavah, ki so ugotovile, da Balkan in Madžarska ne bosta potegnjena v sedanje vojno trenje. Tudi razni ukrepi jugoslovanske vlade za notranjo ureditev so rodili pomirjenje. Prav tako pomirljivo je vplival jugoslovanski tisk, ki je ugotovil, da gospodarska pogajanja s Sovjetsko Rusijo jugoslovanske politike v ničemer ne bodo spremenila.

»Stampac« poroča nadalje iz Berlina, da so tamkaj merodajni krogi izjavili, da so govorice o »takojmenovanih nemških namenih na jugovzhodu laž«.

Londonski glas

»Neue Zürcher Zeitung« objavlja o namenih Italije naslednje zanimivo poročilo svojega londonskega dopisnika:

Angleško javno mnenje odobrava izjavo francoskega ministrskega predsednika, da je Francija pripravljena, da se z Italijo pogaja in sporazume. Vendar pa nihče od te izjave ne pričakuje, da bi vplivala na odnose med Italijo in zahodnimi velisilami. Pričakovanja, ki jih glede Italije goji Laval in njegov krog, tukaj ne jemljejo resno. Angleška vlada je bila v stikih z italijansko vlado mnogo pozneje, kakor ti francoski državniki, zato pa so tudi zelo redki tisti ljudje, ki si glede za držanja Mussolinija še delajo kakšne utvare. Pri tem pa tudi v Londonu verjamejo, da Mussolini, dober in moder politik in diplomatski računar kot je, previdno in skrbno tehta vse, kar govori za vstop Italije v vojno, in kar govori proti temu.

V Londonu nihče ne mara prerokovati glede »italijanskih namenov na Balkanu«. Razine domneve, ki so zadnjih štirinajst dni krožile, se opirajo v glavnem le na namigovanja, tipanja in grožnje propagandnih agentov na Balkanu. Mnogi opazovalci so mnenja, da se Italija od teh govorov jasno ne opredeli samo zaradi tega, ker meni, da ji samo taktična skupnost z nemško politiko daje možnost, da na Balkanu svoje gospodarske koristi spravi v sklad z nemškimi. Zopet drugi so prepričani, da bi bila tudi Italija, v primeru, da bi se bil Nemčiji njen nastop na Norveškem v polni meri posrečil, poskusila, čeprav v manjšem obsegu posnemati v ozemljih, ki spadajo pod njeno vplivno območje. V

Nedotakljive svetinje

»Osservatore Romano« priobčuje daljše izvlečke iz pridige, ki jo je imel monakovski nadškof kardinal Faulhaber, znan po svojem neomajnem pogumu v najtežjih okoliščinah.

V tej pridigi je dejal Faulhaber, da je ena najtežjih zmot, da je državna oblast neodvisna od Boga in njegovih postav. Med državnim in osebnim pravom, med pravica-mi družine in države, med narodom in mednarodnim pravom so sveti in nedotakljivi odnosi, ki jih je treba brezpogojno spoštovati, če naj se človeška družba ne razruši. Najbolj svete so pravice in osebnostne vrednote družine. Svoboda vere in pravstvenega prepričanja je nedotakljiva. Država sme zahtevati žrtve gmotnih dobrin in življenja, nikakor pa ne sme delati sile dušam in njihovem večnemu blagu. Krščanska družinska vzgoja nujno pospešuje resnično blaginjo države, ker navaja k vestnemu in veselemu izpolnjevanju državljskih dolžnosti. Taka vzgoja pa, ki popolnoma prezira našo večno domovino, mora državi samim prinesiti le najbolj grenke sadove. Zmota o absolutni vsemočnosti države ni samo škodljiva za mirno sožitje narodov, ampak za vsak narod sam. Mirno in pravično življenje narodov je mogoče samo na podlagi priznanja prirodnega prava. Na koncu je dejal kardinal: »Rimski škof, ki je najvažnejša navedena avtoriteta sveta, je izpregovoril. Mi smo njegove besede poslušali in v njih spoznali Kristusa. Papež je dvignil trobojno svečo in zaklical: »Lumen Christi! Mi pa odgovorjamo na to: »Deo gratias, Deo gratias!«

Rimu gotovo niso spregledali, da bi spricho za držanja Anglije, njene vlade in njenega javnega mnenja, takšen italijanski poskus smatrali kot zelo drzno in tvegano podjetje.

Tukaj ni mogoče izvedeti, koliko so resnična poročila, objavljena v angleškem tisku, da bi zavezniki Anglije in Francije nastopili proti vsaki kršitvi neodvisnosti in nedotakljivosti Jugoslavije. Morda so ta poročila od uradnih mest navdihnjena. Brez dvoma pa je resnično, da so bili zadnje dni temeljiti posveti med Anglijo, Francijo in Turčijo.

Angleški listi so zadnje dni v podrobnostih razpravljali o morebitnem izidu vojne med Italijo in zaveznikoma Anglijo in Francijo. Tudi italijanski tisk se je s tem vprašanjem bavil. Razume se, da so angleški listi prišli do popolnoma drugih zaključkov kakor pa italijanski izvedenci. Londonski listi menijo, da bi zmaga narodnega socializma, ki jo je Mussolini v svoji brozjavni čestitki k Hitlerjevemu rojstnemu dnevu tako iskreno želel, To izhaja iz glasov, ki prihajajo iz Italije same posredno in neposredno. Sicer se merodajni krogi v Londonu ne zibljejo v sanjah, da bi mogla kaj kmalu nastati kakšna napetost med Italijo in Nemčijo, vendar pa to ne pomeni, da bi Angleži iz Italije same ne dobili takšnih poročil, ki jim dajejo pravico, da gledajo na italijansko politiko popolnoma z drugega gledišča, kakor pa jo razlagajo uradni pisci v velikem italijanskem tisku.

Glas iz Nemčije

Budimpešta, 24. aprila. t. Polslužbeni list »Pester Lloyd« objavlja posnetek članka berlinskega »Berliner Börsenzeitung«, kot dokaz za to, da je napetost na jugovzhodu znatno popustila in da je nastopilo spet pomirjenje ozračje. Nemški časopis namreč med drugim piše:

»Pretekli teden se je na jugovzhodu Evrope začel kot najnemirnejši teden sploh, odkar je pričela vojna. Toda končal se je z znanim pomirjenjem. Sporazum med štirimi obalnimi državami Donave (Madžarska, Romunija, Jugosla-

vija, Grčija) je bil od vseh sprejet kot resen poskus, da se odženejo temni oblaki neurja. Nadalnji ukrepi v smislu udržitve nevtralnosti so bili predpisi, ki so jih izdali proti trošenju neresničnih govorov. K temu je treba dodati še dejstvo, da se v Jugoslaviji, v Romuniji in na Madžarskem notranje zadeve vedno bolj utrjujejo, kar je prišlo jasno do izraza v govoru madžarskega ministrskega predsednika grofa Telekyja in v nadaljnjem povoljnem razvoju odnosov med Srbi in Hrvati kakor tudi v spravi med romunskim kraljem in desničarsko opozicijo. Brez pomena tudi niso bili obiski jugoslovanskih ministrov na Madžarskem. Z znanim stališčem Nemčije glede miru v jugovzhodni Evropi je skladno tudi nedvoumno za držanje Italije v vseh vprašanjih, ki tičejo Sredozemlja in Balkana. Vsa ta dejstva so v preteklem tednu v znatni meri olajšala napetosti.«

»Izkušnje Poljske in Finske« — tako nadaljuje berlinski list — »so zahodnim vele-silam v jugovzhodni Evropi odvzele mnogo vpliva. Položaj so tamkaj začeli preso-jati mnogo bolj stvarno in hladno. Po vseh južno-vzhodnih prestolnicah in v Turčiji dobro vedo, da bi na vsak poskus zahodnih velisil, da na jugovzhodu Evrope ponovijo poskus bojnega napada, kot so ga imeli pred očmi na Skandinavskem, ne samo Nemčija odgovorila z bliskovitim nastopom, marveč bi tudi drugi dve vele-sili, ki sta na miru na Balkanu in-teresarani, namreč Italija in Sovjetija, takoj pokazali odpor. Zato ni verjetno, da bi bila danes katera koli jugovzhodna država vojna, sprožit vprašanje Črnega morja, Dardanel ali rečne plojbe po Donavi.

Vrhovni vojni svet v Parizu in »novi odseki zapletljajev«

London, dne 24. aprila. b. Službeno poročilo o zasedanju vrhovnega zaveznškega vojnega sveta v Parizu sicer ne pove mnogo, vendar so kljub temu v Londonu zaznali še nekaj poedinosti. Po mišljenju vrhovnega vojnega sveta je položaj na Balkanu sedaj manj

Kako angleški list presoja položaj Madžarske in Romunije

Ameriški poslanik na Madžarskem poziva svoje državljane, naj se vrnejo domov

London, 24. aprila. Reuter. Glasilo ministra za domovine »Yorkshire Post« objavlja, kakor pravi, iz dobro poučenega vira, da se nemški narodni socializem trudi, da bi na Madžarskem in v Romuniji mogel pripomagati do spremembe v osebi vladarjev. List trdi, da je admiral Horthy danes na Madžarskem edina ovira za večji razmah madžarskih narodnih socialistov, ki bi, ako bi prišli na vlado, takoj spremenili zunanje-politično smer madžarske politike, med tem ko je v Romuniji kralj Karol velika ovira za razvoj desničarskih gibanj, ki so, kakor se je to pokazalo pri »Železni gardi«, izkazala kot prijateljsko vdana Nemčiji. Romunskemu vladarju da zamerijo, da je dovolil, da je bil ustrelen voditelj »Železne garde« Codreanu, čeprav je prej v Berchtesgaden obljubil, da ne bo ustrelen. Narodni socialisti iščejo sedaj načinov, da pripravijo admirala Horthya in kralja Karola, da bi odstopila,

ker bi to v mnogem olajšalo takšen razvoj notranje-političnih prilik, ki bi bil ugoden za cilje narodnega socializma.

Budimpešta, 24. aprila. AA. MTI. Nekateri tuji listi so objavili govorico, da je ameriško poslanstvo v Budimpešti pozvalo vse ameriške podanike, ki bivajo na Madžarskem, da nujno zapuste Madžarsko. Neki tuji listi so razlagali ta poziv tako, da po-etaja položaj na Madžarskem izredno resen. Na merodajnem mestu izjavljajo, da ameriško po-slanstvo v Budimpešti ni storilo nič drugega, kot da je obvestilo ameriške podanike enako kakor lani, naj sami presodijo ali je potrebno vrniti se v »edinične države, ko se obelobja prevzosa sred-stva. Ameriško poslanstvo je imelo s tem namen z ozirom na sedanje mednarodne razmere opozoriti ameriške državljane, naj ostanejo na Madžarskem samo oni, ki imajo za to važne razloge.

Angleško-sovjetska trgovinska pogajanja

London, 24. aprila. b. Buttler je v parlamentu odgovoril na predlog za obnovitev angleško-sovjetskih trgovinskih pogajanj, ka-tere je nedavno začel ruski veleposlanik Majski: Angleška vlada polaga veliko važnosti ta-kim predlogom, kako bi mogla najbolje pri-lagoditi svojo gospodarsko politiko za nadalje-vanje svojih vojnih naporov. Vsaka trgovinska pogodba, sklenjena z nevtralnimi državami, mora biti v skladu s sedanjim vojnim položajem in ne sme dovoljevati zalaganja sovražnika s po-trebnimi proizvodi. Angleška vlada je z ozi-rom na to obvestila Sovjete, da morajo pri iz-delavi predlogov imeti pred očmi te načela. Ni še določen dan odhoda angleškega vele-poslanika v Moskvo, ki se nahaja sedaj na dopustu v Angliji.

Vojna na morju Dve bitki v Kattegatu?

Stockholm, 24. apr. b. Tukajšnji tisk in radio javljata o dveh bitkah, ki se vrše v Kattegatu med vojnimi ladjami in letali blizu švedske obale. Angleški rušilci so napadli nemške transportne trgovske ladje na potu v Norveško. Švedsko pre-bivalstvo mesta Usholmen je videlo več kot 10 britanskih in nemških rušilcev, ki so s polno paro manevrirali. V borbi so opazili tudi letala.

Angleških ladij na Jadranu ni bilo

London, 24. aprila. t. Reuter. Na merodajnih mestih izjavljajo, da so italijanska poročila o ne-kih pogajanjih med Italijo in Anglijo za dokončno ureditev vprašanja nadzorstva nad pomorskim tihotapstvom. Takšnih pogajanj ni, pravijo v Lon-donu in so poročila o njih neprijetna ter zlon-

merna. Prav tako ni res, da bi bile angleške vojne ladje zaustavljale italijanske trgovske ladje na Jadranskem morju. Do sedaj nobena italijan-ska ladja niti kakšna druga ni bila zaustavljena na Jadranu in angleško vojno brodovje tamkaj ni delovalo. Zatorej v Londonu ne razumejo, čemu italijanski tisk piše, da bo Italijanska vlada v Londonu protestirala proti delovanju angleških pomorskih nadzornih edinic.

Potopljene ladje

London, 24. aprila. AA. Reuter: Angleška pod-mornica je torpedirala neko nemško petrolejsko ladjo, ki je imela 9000 ton. Nemška ladja se je hitro potopila. Poveljnik podmornice je stalno gle-dal na poveljnika nemške ladje. Ko je bil povelj-nik nemške ladje prisiljen skočiti v morje, so ga Angleži rešili in odpeljali v podmornici.

London, 24. aprila. AA. Reuter: Angleška la-dja »Norfolk« (1969 ton) je zadel na mino in

Jugoslavija bo z Moskvo govorila samo o gospodarstvu

Bukarešta, 24. apr. b. Jugoslovanska trgovska delegacija, ki potuje v Moskvo, se je en dan zadržala v Bukarešti in včeraj ob 8 nadaljevala pot v Moskvo. Ob priliki bivanja delegacije v Bukarešti je jugoslovanski poslanik g. Dučić v čast delegatom priredil kosilo. Vodja jugoslovan-ske delegacije, bivši minister Djordjević, je dal ob tej priliki izjavo:

Jugoslovanska delegacija potuje v Moskvo, da uredi gospodarske odnose med Jugosla-vijo in Sovjetsko Rusijo. Jaz se nameravam sestati najprej s predstavnikom sovjetske vla-de Molotovom. Naše delo bo izključno go-spodarskega značaja. Če Sovjetska Rusija in

napet, toda v temelju ni nič spremenjen. Po poročilih diplomatskega sodelavca »Timesa« bi morebitni nemški neuspeh v Norveški mogel zapeljati Nemčijo, da se razmahne proti jugo-vzhodu, mogoče na temelju kakšnega načrta, ki je napravljen v zvezi z drugimi. Načrt zavez-niške obrambe njihovih prijateljev na Balkanu in na drugi strani Dardanel so temeljito raz-pravljali z ozirom na vse mogoče možnosti razvoja.

Rim, 24. aprila. b. Sklepi včerajšnjega se-stanka vrhovnega vojnega sveta zaveznikov predstavljajo po informacijah italijanskih listov potrdilo, da se Pariz in London pripravljata, da rešita politična in vojna vprašanja, ki so odločilna za nadaljni razvoj vojne, v skladu s cilji, katere želita doseči s sedanjim sporom. V zvezi s tem postavljajo italijanski listi vprašanje, na kateri strani je mogoče pričakovati novih zapletljajev, ki bi dali povod za razširitev vojne. Švedska, Nizozemska in Belgija na eni strani predstavljajo ne-varen odsek vojne napetosti.

ob reumi

poskusite 1-2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu »Aspirin«, temveč edino-le »Bayer«-jev Aspirin.

Op. reg. pod 1. in 3. 1937 od 22. IX. 1936.

se potopila blizu jugovzhodne angleške obale. Pri eksploziji sta se dva mornarja ubila, osem jih je pa bilo ranjenih.

Nemško letalo strelja na italijanski parnik

Gibraltar, 2. aprila. AA. Havas: V bližini jugo-zapadne angleške obale je nemško letalo s stroj-nico streljalo na italijansko ladjo »Italo Bal-bo«. Več članov posadke je bilo laže ranjenih.

Angleške vojne ladje lovijo 14 nemških parnikov

Singapore, 24. aprila. t. Reuter. Angleške boj-ne ladje krizarijo med nizozemskim otočjem v vzhodni Indiji, ker so dobile poročilo, da se je 14 nemških trgovskih ladij z dragocenim tovorom, namenjenim v Vladivostok, zateklo v neko pri-stanišče na Javi. Angleži bi radi te ladje zajeli ali pa jih uničili.

Anglija 2 milijona pod orožjem

London, 24. aprila. t. Reuter. Na merodajnem mestu poročajo, da ima angleški imperij sedaj skup-no 2 milijona mož pod orožjem. Pri tem ni všeto moštvo, ki služi v vojni in v trgovinski mornarici kakor tudi ne moštvo letalstva.

Kaj bo z Grenlandijo

London, 24. aprila. AA. Havas: Liberalni po-slanec Mander je vprašal v spodnjem domu, kaj bo z bodočnostjo Groenlandije. Poslanec je namreč vprašal, če misli Chamberlain dati izjavo glede tega vprašanja. Državni podtajnik Buttler je izjavil: Po-ložaj Groenlandije, ki ga je sprožila nemška zasedba Danske, proučujeta sedaj britanska in kanadska vlada.

Strogi letoviški predpisi v Nemčiji

Berlin, 24. aprila. t. Berlinska radiopostaja raz-glaša strožje predpise o dopustih in zabavnih po-tovanjih. Zabavna potovanja so prepovedana. Leto-vanja v zdraviliščih so dovoljena samo proti zdrav-niskemu dokazu, da je zdravljenje potrebno. Ti predpisi so bili izdani, pravi radiopostaja, ker so zaradi vojne nemške države železnice preveč ob-remenjene in ne morejo prevažati civilnega prebiva-lstva v tistem številu, kol je bilo mogoče v mirnem času.

Mnenje v Berlinu

Berlin, 24. apr. b. V Berlinu izjavljajo in tudi tisk poudarja, da so zadovoljni z jugoslovansko-sovjetskimi pogajanjmi, ki se sedaj vrše v Moskvi. Citira se pisanje jugoslovanskega tiska o značaju teh pogajanj. Poudarja se, da ni nobena tajnost, da imajo trgovinska pogajanja z Sovjetsko Rusijo tudi svoj politični značaj.

Gospodarstvo

Ali je Slovenska Kmetijska zbornica za navijanje žitnih cen

»Slovenec« z dne 17. aprila je prinesel pod naslovom »Konferenca o prehrani poročilo, v katerem dobesedno navaja tudi sprejeto resolucijo. Ena točka te resolucije se glasi: »Ker kmet dosedaj ni prejemal polne cene za svoje pridelke zahteva konferenca, da se v bodoče (podržati mi) kmetu proizvajalcu zavarujejo pravične in rentabilne cene za njegove proizvode in da se z nikakršnimi merami ne ovira dvig cen kmetijskim proizvodom.«

Ta točka resolucije je dvignila mnogo prahu pri »Jutru«. Ker sem se konferenci udeležil kot zastopnik Kmetijske zbornice, smatram za svojo dolžnost, da zadevo še enkrat pojasnim. »Jutro« ni zadovoljno niti z jasno formulirano resolucijo, ki jo je sprejel zbornični svet na svojem rednem zasedanju 20. aprila, in ki jo je tudi »Jutro« objavilo dne 21. aprila. Sprašuje se, kako je mogel zbornični delegat soglašati s tako resolucijo in dala ne igra Kmetijska zbornica dvoletne vloge.

»Jutro« poročalec ni prisostvoval konferenci v Belgradu, zato seveda ne more vedeti kako se je razpravljalo in v kakšnem smislu je bila resolucija sprejeta.

O dosedanji politiki žitnega režima s katerim se slovenska Kmetijska zbornica seveda nikakor ne more strinjati, se na tej konferenci sploh ni razpravljalo. Je pa nedvomno, da naša Kmetijska zbornica ne more strinjati s položajem, ki je nastal v zadnjem času na žitnem trgu, medtem ko vsi majhni proizvajalci že ob žetvi prodali svoji pridelki po prav nizkih cenah. Sta pa dve različni stvari: sedanjí žitni režim in pa pravične cene, ki naj jih dobi kmet.

Stališče Kmetijske zbornice je — kakor rečeno — bilo dovolj jasno formulirano v resoluciji z dne 20. aprila, ki je bila poslana vsem merodajnim činiteljem. V njej Kmetijska zbornica kot zastopnica kmečkega stanu zahteva za vse kmetijske pridelke ne izvzemi žitarice, rentabilne cene, toda te cene morajo biti stabilne, da dobi iste cene majhen kmet, ki je pristižen prodati takoj ob žetvi, kakor jo dobe večji producenti. Vsaka možnost spekulacije mora biti preprečena. S cenami morajo iti v skladu cene drugih kmečkih pridelkov, zlasti živine.

To povsem jasno stališče Kmetijske zbornice v ničemer ne nasprotuje prej citirani točki resolucije, ki je bila sprejeta na konferenci v Belgradu. To stališče zbornice je v toliko bolj pravilno, ko se prav v zadnjem času pripravljajo razne uredbe in odloki, ki naj bi z uvedbo brezmesnih dni in z drugimi ukrepi potiskali cene živiloraznih proizvodov, ki so za večino slovenskih kmetov edini vir dohodkov.

Gene moke v Sloveniji

Kralj. banska uprava je odobrila mlinarjem, da smejo prodajati pšenično moko št. 6 največ 80 din nad ceno za 100 kg pšenice, ako je srednji uradni tečaj na novosadski borzi do 250 ali nižji, moka št. 4 ob enakih pogojih višja za 50 din, moka št. 2 pa nadaljnjih 20 din za 100 kg moke. Pri srednjem uradnem tečaju pšenice na novosadski borzi iznad 250 din za 100 kg sme biti cena moke št. 6 za največ 90 din pri 100 kg moke nad tečajem pšenice, cena nadaljnjih boljših vrst moke pa v istem iznosu višja, kakor zgoraj. Cena drobnih otrobov sme biti največ polovična cena moke št. 6, cena belih otrobov in krmilne moke pa za največ 20 din pri 100 kg višja od te.

Slovensko združeno gibanje v letu 1939

»Narodni gospodar«, glasilo Zdržne zveze v Ljubljani, prinaša naslednje podatke g. Antona Kralja o slov. združenem gibanju v lanskem letu:

Lanskega leta je bilo na področju Slovenije, t. j. na območju okrožnih sodišč v Ljubljani, Novem mestu, Celju, Mariboru in Murski Soboti ustanovljenih skupno 70 novih gospodarskih združenj, za 22 več kakor v letu 1938, ko jih je bilo ustanovljenih 48.

Največ združenj je bilo lani osnovanih v okoliščini okrožnega sodišča v Ljubljani, namreč 29, od tega samo v mestu Ljubljani 12. V okoliščini okrožnega sodišča v Mariboru jih je bilo osnovanih 18, v Celju 13, v Murski Soboti 6 in v Novem mestu 4.

Po predmetu poslovanja pripadajo nove združbe naslednjim skupinam: 18 je kreditnih združenj (3 v okoliščini okrožnega sodišča v Ljubljani, 2 v Celju, 10 v Mariboru in 3 v Murski Soboti). Mlekarska združba je bila ustanovljena 1 (v okoliščini okrožnega sodišča v Ljubljani); živinorejska nobena; kmetijske strojne združbe 4 (2 Ljubljana, 1 Novo mesto in 1 Maribor); združbe elektrarne 3 (1 Celje, 1 Maribor, 1 Murska Soboti); vinarska združba 1 (Maribor); vodovodne 5 (2 Ljubljana, 2 Celje, 1 Maribor); nabavne in prodajne združbe 13 (8 Ljubljana, 1 Novo mesto, 1 Celje, 1 Maribor, 2 Murska Soboti); stavbinske 18 (11 Ljubljana, 1 Novo mesto, 4 Celje, 2 Maribor); obrtne 2 (1 Ljubljana, 1 Celje); razne 3 (1 Novo mesto, 2 Celje); osrednje 2 (1 Ljubljana, 1 Maribor).

Da je med novimi združenji razmeroma mnogo (18) kreditnih združenj, je pripisovati okolnosti, da se je lani pojavila nova vrsta kreditnih združenj, namreč agrarne kreditne združbe, katerih je bilo osnovanih 12 (v okoliščini mariborskega okrožnega sodišča 9, v Murski Soboti pa 3). Te nove združbe imajo namen, da pomagajo malim ljudem s pomočjo javnih sredstev priti do zemlje.

V likvidacijo je leta 1939 stopilo 27 združenj, dočim je v letu 1938 likvidacij napovedalo 24 združenj. Največ združenj je stopilo v likvidacijo v okoliščini ljubljanskega okrožnega sodišča, namreč 12, 5 v Novem mestu, 3 v Celju in 7 v Mariboru.

Združbe, ki so likvidirale, pripadajo sledečim skupinam: 2 kreditni združbi, 1 mlekarska, 3 živinorejske, 1 strojna, 1 združba elektrarne, 1 vinarska, 7 nabavnih in prodajnih, 2 stavbinski, 3 obrtne, 3 razne združbe in 1 osrednja.

Konkurz ni bil lani napovedan pri nobeni združbi.

Izbrisanih iz združnega registra je bilo lani 19 združenj in sicer v okoliščini okrožnega sodišča v Ljubljani 9 združenj, v Novem mestu 8, v Mariboru 2.

Med izbrisanimi združenji je 1 mlekarska, druga, 4 živinorejske, 2 združni elektrarni, 1 vi-

kov. Stalno govorimo danes v potrebi povečanja kmetijske produkcije. Kako naj to dosežemo, če pa cene dostikrat ne dosežejo niti stvarnih proizvodnih stroškov, da o plačilu za kmetovo delo sploh ne govorimo.

Kot že rečeno nisem glasoval proti resoluciji, vendar ta resolucija ni bila tako mišljena kot jo razlaga »Jutro«. Zahtevajo se pravične cene, ki naj jih dobi kmet. Na konferenci se je dalje govorilo o bodoči žetvi in o organizaciji preskrbe hrane za drugo leto in to prav zato, da se ne ponovi to kar se je zgodilo letos, da je mali kmet moral prodati svoje pridelke ob žetvi izpod vsake cene, sedaj pa ko imajo zaloge v rokah spekulanti, se pa cene navijajo. Kmetu je treba dati pravične cene in proti pravičnim cenam ne more biti nihče, treba je pa seveda onemogočiti spekulacijo.

Da se je razpravljalo res v tem smislu in da je bila resolucija res tako mišljena, je dokaz, da Kmetijske zbornice drugih banovin, ki prav tako uvažajo žito in ki imajo glede žitnega režima iste interese kot mi, niso glasovale proti, tako zbornice iz drinske, moravske, vardarske, vrbanske in zetske banovine. Tudi to, da zastopnik Saveza nabavnih združenj državnih uradnikov g. Vučurevič ni glasoval proti, je dokaz za moje trditve. On je celo naglasil, da se potrošniki ne protivijo visokim cenam kmetijskih proizvodov, če te cene res koristijo malemu kmetu. Konferenci je prisostvoval dalje tudi Hrvat dr. Tot, bivši direktor Gospodarske sloge, ki tudi ni glasoval proti resoluciji. Zanesljive informacije pa imamo, da dr. Tot trenutno išče 2000 vagonov pšenice za banovino Hrvatsko. Tudi to je dokaz, da je bila resolucija mišljena tako kot navajam.

Da se je govorilo o cenah, ki naj jih dobi mali kmet in to ob bodoči žetvi (saj za letos je mali kmet že zdavnaj vse prodal) je dokaz, da resolucija izrecno pravi »v bodoče«. Direkcija za prehrano naj se v bodoče pojavi na trgu takoj ob žetvi in kupi od proizvajalcev zaloge po pravičnih cenah, ne pa da kupuje pozneje od posrednikov. In če bo Direkcija kupila dovolj žita od kmetov, čeprav po pravičnih in rentabilnih cenah, bo ona gospodar žitnega trga preko vsega leta, in do nenaravnega dviga žitnih cen, kot se je to zgodilo letos, ne bo moglo priti.

Tako se je govorilo na konferenci in v tem smislu je naša zbornica soglašala z resolucijo. Če jo pa kdo napačno in drugače tolmači, ali če novosadska Kmetijska zbornica skuša sedaj to resolucijo izkoristiti, zato pa ne morem biti odgovoren ne jaz, ne Kmetijska zbornica, ki sem jo zaštopal. — Inž. Suhadolc Jože, tajnik Kmetijske zbornice.

narska, 2 nabavni in prodajni, 2 stavbinski, 5 obrtnih in 2 razni združbi.

Po končani svetovni vojni kaže gibanje združništva v Sloveniji sledečo sliko:

Leto	Vpisi novih zdr.	Likvidacija	Konkurzi	Izbrisi
1919	50	20	0	9
1920	110	23	0	17
1921	74	35	0	21
1922	52	21	0	25
1923	43	23	0	31
1924	58	31	0	20
1925	51	27	2	16
1926	81	30	3	32
1927	46	28	3	27
1928	66	30	2	27
1929	80	19	2	46
1930	81	27	1	32
1931	288	27	1	10
1932	71	25	4	23
1933	53	25	3	13
1934	45	26	2	22
1935	48	21	0	27
1936	52	31	0	22
1937	60	23	0	31
1938	48	24	1	123
1939	70	27	0	19
1927	1527	543	24	593

Naredba o prijavljanju konj v nekaterih okrajih. Zaradi preprečitve tihotapstva konj in zaradi zaščite državnobrambnih in narodno gospodarskih koristi je izdal ban naše banovine g. dr. Marko Natlačen naredbo, ki velja za okraje: Ljubljana, Logatec, Kočevje, Novo mesto, Črnomelj, Krško in Brežice. Po tej naredbi, po kateri morajo vsi lastniki konj prijaviti v teh okrajih svoje konje svoji občini. Predpisana je točna prijava. Tudi morajo lastniki javiti vsako posestno izpremembo v 48 urah pristojni občini. Prekršni se kaznujejo z globo od 10 do 1000 dinarjev, oz. če se globa ne plača v določenem času, z zaporom 1 do 20 dni. S kaznijo se kaznuje ne glede na to, ali spada dejanje pod odredbe drugih kazenskih predpisov, kdor tihotapi konje čez državno mejo, kdor to poskuša ali kdor drugemu pri tihotapstvu konj konj kolli pomaga, daje tihotapcem s konji stanovanje ali skrivališče ali daje prostore ali skrivališča za konje, namenjene za tihotapstvo.

Izprememba uredbe o maksimiranju obrestne mere. Z uredbo ministrskega sveta je bila izpremenjena uredba o maksimiranju obrestne mere v odst. 2, čl. 3 in novo besedilo se glasi takole: Denarni zavoč, ki je na osnovi reeskonta meničnih terjatev kreditiral drug denarni zavod, a je potem v smislu uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov v reeskont sprejete menice kot kmetijske odstopil Priv. agrarni banki, ne more zavodu, ki je neposredno kreditiral kmeta, zaračunavati višjo obrestno mero kot 5 odstotkov.

Izprememba v statistiki dela. Doslej je Osrednji urad vodil statistiko svojih zavarovancev kakor tudi druge statistike v 28 poklicnih skupinah, v bodoče pa se bo statistika po navodilu ministra za socialno politiko vodila v 24 skupinah, ki so razdeljene v: prvi dve skupini tvorita prvotno proizvodno, od 3. do 18. so predelovalne industrije in obrti, od 17. do 24. pa so usluge in končno še skupina za razne pridobitne poklice.

Rekonstrukcija državne ceste skozi Vransko za 20 maj je razpisana prva licitacija za rekonstrukcijo drž. ceste št. 50 skozi Vransko (od km 48.750 do km 50.000). Proračunska vsota 718.391.

Osmi vzorčni sejm v Plodivju bo letos od 29. aprila do 12. maja.

Borze

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 7763—370 din, na belgrajski 10.73 milij din, Prometa v efektih je bilo na belgrajski borzi 1.2 milij. dinarjev.

Ljubljana — uradni tečaji:

London, 1 frt.	155.40—158.60
Pariz, 100 frankov	87.80—90.10
Newyork, 100 dolarjev	4425.00—4485.00
Zeneva, 100 frankov	995.00—1005.00
Amsterdam, 100 gold.	2348.50—2386.50
Bruselj, 100 belg.	744.00—756.00

Ljubljana — svobodno tržišče:

London, 1 frt.	192.00—195.20
Pariz, 100 frankov	108.54—110.84
Newyork 100 dolarjev	5480.00—5520.00
Zeneva, 100 frankov	1228.18—1238.18
Amsterdam, 100 gold.	2900.55—2938.55
Bruselj, 100 belg.	918.88—930.88

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin, 1 marka	14.70—14.90
-----------------	-------------

Zagreb — zasebni kliring:

Solun, 100 drahem	30.— blago
-------------------	------------

Belgrad — zasebni kliring:

Solun, 100 drahem	29.90—30.60
Sofija, 100 din	97.20—98.80

Curih. Belgrad 10, Pariz 8.89, London 15.69, Newyork 446, Bruselj 75, Milan 22.45, Madrid 45, Amsterdam 236.75, Brelin 178, Stockholm 106, Sofija 5.50 ponudba, Budimpešta 79.50 ponudba, Atene 3.20 ponudba, Carigrad 3.20 ponudba, Bukarešta 2.30 ponudba, Helsingfors 8.50 ponudba, Buenos-Aires 103 ponudba.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bačka okol. Novi Sad, gor. bačka, sremska, slavonska in gor. banaška

ŠPORT

Koliko športnih igrišč bi moralo imeti mesto z 100.000 prebivalci

Znani nemški športni strokovnjak dr. Carl Diem je napravil posebno razpredelnico, ki nam pokaže koliko športnih prostorov bi moralo imeti vsako mesto, ki ima 100.000 prebivalcev. Naša Ljubljana ima okoli 80.000 prebivalcev. Zato bi bilo treba od teh števil, ki jih je izračunal dr. Diem eno petino odsteti, potem bi pa dobili pravilno število športnih prostorov, ki bi jih morala imeti Ljubljana, da bi zadostila modernim zahtevam za današnje telesno vzgojo mladine.

Dr. Diem je napravil račun za tri najvažnejša vežbališča: in sicer za igrišča, gimnastične dvorane in zimsko plavališča. Pogoji gotovo niso za vsa mesta enaki, ker je treba pri tem upoštevati toplo podnebje, višino, izobrazbo in blagostanje, način zaposlenja ljudi in slinilo. Vendar tega dr. Diem ne jemlje v poštev.

Dr. Diem je računal koliko športnih igrišč bi moralo imeti mesto s 100.000 prebivalci na podlagi naslednjih števil:

1. Skupno število igralcev, to je vseh športnikov v mestu, ki se bavijo z vežbanjem in igranjem.

2. Število igralcev ene skupine, to je število igralcev, ki lahko istočasno vežbajo na enem igrišču.

3. Število izmenjav, to je število, ki nam pokaže koliko skupin igralcev se lahko izmenja na igrišču v tednu dni.

Otroška igrišča

Ker pa je potreba pri otrokih od 2. do 10. leta za igro in gibanje večja kakor pri odraslih (preko 10 let), zato računa otroška igrišča posebej. Igrišča za odrasle pa spet posebej.

Po statističnih podatkih pride približno na 100.000 prebivalcev v mestu 15.000 otrok.

Vsak otrok mora imeti v igri povprečno 10 kvadratnih metrov prostora. Normalna otroška igrišča so velika približno 5000 kvadratnih metrov. Po tem računu se torej na enem igrišču istočasno lahko igra 500 otrok.

Otroci, ki še ne hodijo v šolo, uporabljajo igrišče na dan 2 uri, oni pa, ki hodijo v šolo, pa po eno uro. Tako se torej na enem igrišču lahko vsak dan zvrsti trikrat po 500 otrok. Po tem računu bi torej moralo imeti vsako mesto s 100.000 prebivalci 10 otroških igrišč, velikih po 5000 kv. metrov. Ljubljana bi torej po tem računu morala imeti 8 otroških igrišč, Maribor 3, Celje pa 1.

Športna igrišča

Število športnikov od 10 leta naprej v mestu s 100.000 prebivalci, računa na 25.000. Osebe od 10. do 17. leta bi se vse morale baviti s športom, od 17. do 20. leta 70%, od 20. do 30. leta 40%, od 30. do 40. leta 15%, starejši pa sploh niso računani.

Vsak športnik rabi približno 133 kvadr. m prostora. Za mlajše zadostuje tudi 50 kv. metrov; odrasli n. pr. pri nogometu že rabijo celo po 350 kv. m za vsakega igralca. Vzemimo, da je normalno igrišče veliko 200.000 kv. m (100×200 metrov). Na takem igrišču torej lahko istočasno vadi 150 športnikov. Število igralcev ene skupine je 150.

Mladina in starejši imajo pravico najmanj na dvakratni trening na teden vsakokrat po 2 uri. Vzeli bomo pa za vsakega športnika le skupno 3 ure na teden. Med oimi 25.000, ki prihajajo vpoštev, je 10.000 šolo obveznikov, 15.000 pa onih, ki so že v službah. Poslednji lahko uporabljajo igrišča samo takrat kadar so prosti, kar je treba seveda tudi vpoštevati. Čež teden izvzemši soboto lahko vadijo približno od 19 do 21 večerov, ob sobotah pa od 18 do 20. V nedeljah pa od 8 do 12 in od 15 do 21. To da skupaj 24 ur vežbanja. Če vsakemu igralcu dajemo po tri ure pravice do igre, se morajo ti igralci torej osemkrat izmenjati. Šoloobvezni lahko uporabljajo ista igrišča ob drugem času. Popoldne od 15 do 19, ob sobotah od 14 do 18. To je spet 24 ur vežbanja in tudi 8 skupin, ki se menjujejo. Popoldne so igrišča na razpolago za redno šolsko telovadbo. V tem primeru je torej tako športno igrišče izkoriščeno do zadnjega. To pa je mogoče le pri peščenih igriščih, ne pa na travnatih igriščih. Ta igrišča se ne morejo uporabljati brez prenehanja.

Zato bomo računali, da se na peščenih igriščih lahko menjajo skupine osemkrat, na trav-

255—257, bačka ladja Tisa 257—259. — Rž: bačka 202—204. — Koruza: bač. par. Indija 191—193, bač. par. Vrsac 190—192. — Ostalo nespremenjeno. Tendence lahka. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bačka okol. Novi Sad, sred. bačka, gor. bač. in bač. okol. Sombor 248 do 250; sremska 246—248, juž. banaška 243—245, gor. banaška 248—250, bač. ladja Tisa 1a in 2a 254—256. — Oves: bački 192—194; srem. in slavonski 193 do 195. — Rž: bačka 198—200. — Ječmen nespremenjen, koruza: bačka 195—198. — Moka: bačka Og 365—385; 2 345—365; 5 325—345; 6 305 do 325; 7 275—295; 8 180—185. — Ostalo nespremenjeno. Promet slab.

Vrednostni papirji

Vojna škoda

v Ljubljani 427.50—429.50

v Zagrebu 426 —427

v Belgradu 429 —430

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98.25—99.25, agrarni 51—52, voj. škoda promptna 427.50—429.50, begluške obveznice 74.75—76, dalm. agrarni 67.50—69, 8% Blerovo posojilo 99 do 100, 7% Blerovo posojilo 90—91, 7% posojilo Drž. hip. banka 100—101.75, 7% stab. posojilo 93—95.50. — Delnice: Narodna banka 7900—8000, Trboveljska 235—245.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 97—99 (99), agrarni 52 blago, vojna škoda promptna 426—427, dalm. agrarni 66 denar, 4% severni agrarni 50 denar, 8% Blerovo posojilo 99 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar. — Delnice: Priv. agrarna banka 180 blago, Trboveljska 234—235 (235), Gutman 52—60, Sladk. tov. Osijek 200—210 (200, 205), Isis 31 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50 denar, vojna škoda promptna 429—430 (429), begluške obveznice 74.75—75.25 (75), dalm. agrarni 66.75—67 (67), 6% šumske obveznice 66—68 (68.50), 7% Blerovo posojilo 90—90.75, 7% posojilo Drž. hip. banke 102 denar. — Delnice: Narodna banka 7900 denar (8000), Priv. aerarna banka 183—185 (187, 183).

natih pa le po petkrat. Po tem računu bi moralo biti 12 peščenih igrišč in 20 travnatih igrišč.

Dvorane za gimnastiko

Skupno število telovadcev znaša približno 30 tisoč na 100 tisoč prebivalcev. Od teh jih je spet nekaj več kot polovica, ki služijo ostali so pa še šoloobvezniki. Pri tem so vzete v račun vse osebe od 6. do 17. let starosti 100%, do 20. leta 70%, do 30. leta 40%, do 40. leta pa 15%.

Število telovadcev ene skupine je 40; ti lahko hkrati telovadijo v dvorani, ki je velika 12×20 m.

Po istem računu kakor zgoraj glede športnih igrišč bi dobili, da mora imeti vsako mesto 54 takih gimnastičnih dvoran.

Zimska plavališča

Skupno število plavalcev je pri 100.000 prebivalcih 32.000. Pri tem sodi dr. Diem, da se osebe do 17. leta starosti udeležujejo 100%, do 20. leta 70%, do 30. leta 60%, do 40. leta 30%, do 50. leta 20%, do 60. leta pa 10%.

Število plavalcev v eni skupini je lahko 50, v normalnem pokritem plavalšču, ki ima vodne površine 200 kv. m (10×20 kv. m). Vsak plavač ima pravico pol ure na teden uporabljati plavalšče. Po istem računu kakor zgoraj, bi dobili, da je potrebno za mesto, ki ima 100.000 prebivalcev, 3,8 plavalšča, kar pomeni, da je treba na vsakih 30.000 prebivalcev imeti po 1 plavalšče.

To zahtevo po športnih prostorih je, smo zgoraj povedali, postavil nemški strokovnjak dr. Diem. Če primerjamo naše razmere z zahtevami, ki jih postavlja dr. Diem, in ki jih mora po njegovem imeti vsako moderno mesto, bomo videli kako daleč je Ljubljana še zaostala v tem pogledu. Zahteve dr. Diema se zdijo na prvi pogled močno pretirane. Priprani pa smo, da bi bili vsi ljubljanski športniki od srca veseli, če bi imela Ljubljana vsaj polovico tega kar smatra dr. Diem za nujno potrebno.

Priprave za ustanovitev

Slovenske zimsko-sportne zveze

je v soboto sklican sestanek vseh klubov in podzvez iz Slovenije v Ljubljano. Da bodo klubi bolje informirani, je razposlal akcijski odbor predlog pravil vsem klubom na proučitev. Ker bodo odposlana pravila na odobrenje oblastem

Razstava osnutkov za 'Slovenski dom'

Razsodišče javnega natečaja za izdelavo osnutkov za »Slovenski dom«, ki ga bo gradila zadruga »Lastni dom« v Ljubljani, je že objavilo uspeh natečaja in razdelitev osmih nagrad med 18 predloženih načrtov. V sredo ob 11 dopoldne pa je bila v dvorani Akademskega doma na Miklošičevi cesti števil. 5 odprta tudi razstava vseh 18 osnutkov za »Slovenski dom«. Navzoči so bili načelnik zadruge »Lastni dom«, senator dr. Franc Kulovec in člani načelstva zadruge; predsednik Prosvetne zveze univ. prof. dr. Franc Lukman, ravnatelj Remec Bogomil, ravnatelj Prosvetne zveze Vinko Zor in za ZFO dr. Blatnik. V imenu strokovnega razsodišča je raztolmačil navzočim posamezne načrte inž. arh. Platnar Josip.

Velik gradbeni program

V veliki dvorani je dobil vsak osnutek prostor na posebni mizi. V sredi so razstavljeni nagradjeni osnutki, katerih je osem, ob straneh pa nenagradjeni. Naloga, ki so jo morali opraviti projektanti, ni bila lahka, saj so se morali ravnati najprej po regulacijskih navodilih, ki jih je postavila mestna občina ljubljanska, dalje pa tudi po razsežnem gradbenem programu, ki ga je razpisalo razsodišče natečaja. Glavne naloge gradbenega programa so zahtevale, naj bo »Slovenski dom« skupno domovanje najrazličnejših central slovenskih katoliških organizacij. Dom torej ni namenjen ljubljanskim krajevnim društvom. Nadalje naj bi pod njegovo streho našle potrebne prostore vse potrebne naprave in dvorane radiooddajnega studia Radia Ljubljane. Poleg vsega tega naj bi imel dom tudi nekaj lokalov za oddajo v najem, hkrati pa naj bi kakor koli bil spomenik največjemu slovenskemu prosvetnemu delavcu, velikemu dr. Janezu Ev. Kreku.

Različne skupine prostorov

V podrobnejši razdelitvi prostorov je gradbeni načrt določal v kleti banovinsko vinsko klet, kjer bi prodajali pristna vina banovinskih šol. Hkrati naj bi bila tam tudi majhna pivnica, ki bi postregla tudi z mrzlim prigrizkom. V domu bi morala dobiti prostore gospodinjstva šola z veliko kuhinjo, ki bi bila sposobna kuhati za številne tečajnike, ki bi bili nastanjeni v domu. Oddajni prostori za Radio Ljubljano zahtevajo tri studije, med njimi veliko koncertno dvorano, dalje vse upravne prostore za Radio Ljubljano, vse številne manjše prostore za namestitve tehničnih naprav. V domu ne sme niti manjkati velika javna predavalnica z 200 sedeži in 50 stojišči. Svoje prostore dobi tudi Ljudska knjižnica, ki bo dobila še posebno čitalnico. Precej podrobnega dela so zahtevale razvrstitve pisarn posameznih organizacij, poleg tega pa je bilo treba še med vse te najrazličnejše panoge stisniti še stanovanje za upravitelja in za hišnika. S tem seveda program še ni bil izčrpan, ampak so arhitekti morali urediti še obsežne šolske prostore za 50 tečajnikov in še večje spalnice za 100 tečajnikov. Za vadišče FO je bila namenjena velika telovadnica in soba za gimnastične vaje. Razumljivo je, da tako velika stavba, v kateri bo vedno toliko različnih tečajnikov, ne more biti brez kapele in pa zakristije, za katero so morali arhitekti tudi še najti primerno lego.

Najvažnejši osnutki

Prvi trije nagradjeni osnutki so točno sledili gradbenemu programu, zaradi česar so tudi zazidali vse stavbišče do višine prvega nadstropja. Prav tako določajo načrti v Kolodvorski ulici še trakt, visok 5 nadstropij, v Tavčarjevi ulici pa le 3 nadstropja visok trakt. Četrti nagradjeni osnutek se je umaknil celotni zazidavi stavbišča in je ustvaril dvojno na Kolodvorsko ulico odprtih dvorišč, iz katerih mu pada svetloba v spodnje etaže.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše v Jugoslaviji in edino kopališče te vrste v Sloveniji **zdravi z uspehom** bolezni srca, ledvic, živcev, jeter, žolča, želodca, notranjih žlez in spolne motnje. **Odprto od 12. maja!**

Maj, junij - 10 dni Din 700— do 850—. Vse vračunano (pension, zdravnik, kopelji, kopališče takse). Moderni komfort, tekoča voda, godba, dancing, kavarna, ton-kin, tenis itd. Obširne prospekte do bite na zahtevo pri PUTNIKU ali naravnost od uprave kopališča **SLATINA RADENCI**.

Direktni vagon iz Ljubljane, Beograda in Zagreba do samega kopališča!

Dr. V. Meršol:

Alkoholizem in zdravje

(Predavanje na treznostnem zborovanju.)

Ker alkohol pivoem slabi telo in jim jemlje odpornost, zato pivoem hitreje oboli in podležejo marsikateri bolezni. Znano je, da alkoholizem zelo pospešuje jetiko, ki je že sama na sebi veliko zlo za človeštvo. V primerih epidemij nalezljivih bolezni, posebno grize, hripe ali trebušnega legarja, se večkrat širijo glasovi: le pijte alkoholne pijače, pa ne boste oboleli! Statistika in zdravniki pa na podlagi skusenj govore popolnoma drugače. Alkohol prav nič ne preprečuje okužbe in obolenja na nalezljivih boleznih, nasprotno veda oslabitve telesa obolenje še pospešuje. Posebno je znano, da alkoholiki v mnogo večjem odtoku podležejo nalezljivim boleznim kakor trezni ljudje, kar ni prav nič čudnega, če upoštevamo, da imajo pivci degenerirane in oslabiljene telesne organe, posebno srce.

Ze Kraepelin je ugotovil, da je alkohol v največji meri kriv, da se tako širijo tudi spolne bolezni. Tri četrtine vseh okuženj nastopi pod vplivom alkohola. Alkohol draži spolne instinkte, zaživi vse moralne ugovore, uspeva čut odgovornosti. Ne srečni fant ali dekle pa trpita za dolga leta ali celo vse življenje.

V državah, kjer je več abstinentov kot pri nas, so opazili pri raznih bolniških blaginjah, da imajo posebno v srednji in visoki starostni dobi mnogo več bolezenskih dni pivci kakor pa abstinenti. Bolniške blaginje bi si prihranile vsaj polovico vseh izdatkov za zdravljenje, ako bi vsi zavarovanci postali abstinenti. S tem bi se blaginje v precejšnji meri razbremenile ter bi tako lažje zadostile drugim potrebam. Zato so po celnem svetu bolniške blaginje prvoboriteljice za pobjanje alkoholizma in za uvedbo splošne abstinence.

Ce pripovedujete to ljudem, se kmalu dobi kdo, ki omenja tega ali onega znanca, ki je kljub uživa-

Na te tri prečne trakte pa postavlja od prvega nadstropja naprej trakt, ki gre vzporedno s Kolodvorsko ulico. Ta trakt, ki sega do višine petega nadstropja, premosti torej dvorišča. Prvi trije nagradjeni osnutki skušajo ugodno rešiti reprezentativno vežo, iz katere je po raznih stopniških dostop v višja nadstropja. Prvi trije so tudi postavili spomenik dr. Janezu Ev. Kreku v vežo. Prvi nagradjeni načrt pa ima v kleti in pritličju in prvem nadstropju tudi dobro razsvetljavo in ventilacijo za stranske prostore, dočim drugi in tretji nagradjeni načrt v teh etažah v stranskih prostorih že segata po umetni razsvetljavi in po umetni ventilaciji. Prav tako so prvi trije načrti in deloma tudi četrti zelo dobro rešili razdelitev posameznih skupin prostorov in organizacijo prometa. Seveda so tudi drugi nagradjeni načrti pokazali mnogo dobrih misli, vendar so se že v večji meri oddaljili od začrtanega programa.

Ze stoletja zdravi **ROGAŠKA SLATINA** s čudodelno močjo svojih zdravilnih vrelcev razne bolezni želodca, črev, jeter, rumenice, žolčnih kamnov, izmene snovi, debelušnosti, ledvic, mehurja, sladkorno bolezen itd.

Znana stroga dietična kuhinja. • Krasno športno kopališče. • Idealno okrevališče. • Pred in po sezoni znatni popusti.

Zdravljenje poleti in pozimi.

Informacije daje ravnateljstvo zdravilišča

ROGAŠKA SLATINA

Novi župnik in dekan v Kočevju

Novi kočevski župnik in dekan gosp. Peter Flajnik se bo te dni poslovil od lepe št. rupske župnije, da prevzame dušno pastirstvo na novem službenem mestu. Kdor pozna od bližje razmere v Kočevju, ve, koliko mladosti in preduradnosti, koliko gorečnosti in delavnosti mora imeti duhovnik, da bo kos svoji težki nalogi.

Gospod Peter Flajnik je s svojim dosedanjim dušnopastirskim delom dokazal, da mu je Prevzvišeni mirno lahko zaupal vodstvo obširne kočevske župnije in dekanije. Ko je leta 1917 zapustil kot mlad duhovnik ljubljansko semenišče, je bil nastavljen za kaplana v veliki župniji Leskovec na Dolenjskem. Kmalu je zaslovel kot izborni cerkven govornik, goreč za božjo čast in za duše. Po petih letih plodnosnega dela je nastopil novo službeno mesto kot kaplan v Kočevju. Tam se je s svojim delom in z nepristransko prijaznostjo vsem tako prikupil, da so si ga po smrti g. kanonika-dekana Erkerja kar splošno želeli verniki za župnika in duhovnika za dekana, kar je pač

Najbolj temeljito je to storil osnutek pod geslom »Več zraka«, ki je kar po svoje prikril program in postavil na stavbišču samostojno stoječ devetnadstropni nebotičnik, držče se načela, naj bodo javna poslopja v mestih samostojna in vedno obdana s parki. Ta rešitev seveda ni izvedljiva, ker bistveno posega v celotni zamisli na sosednje parcele. Omogoča pa prav gotovo najlepši spomenik dr. Jan. Ev. Kreku.

Razstava načrtov je zelo poučna in zanimiva, saj dokazuje, da imamo Slovenci veliko število sposobnih arhitektov, ki se z vsmo lotijo tudi najbolj kočljivih nalog. Razstava bo odprta vsak dan od 8 zjutraj do 6 popoldne. Odprta bo le še v soboto in vabimo zato vse, ki se zanimajo za »Slovenski dom« in za delo naših arhitektov, naj si to razstavo ogledajo. Na razstavi tolmači posamezne načrte obiskovalcem gradbeni tehnik g. Skofic Franc.

najlepše spričevalo, da je v Kočevju hodil po pavih potih.

Iz Kočevja je g. Peter Flajnik bil prestavljen za kaplana v Trebnju, kjer je ostal dve leti. Od leta 1927 pa do sedaj je bil v št. Rupertu, najprej šest let kot kaplan in potem skoraj sedem let kot župnik.

Vsak župnik v št. Rupertu je po razmerah prisiljen, da se bavi z gospodarstvom. Tudi g. Flajnik je to storil. Vendar pa pri tem ni zanemarljiv pravega dušnega pastirstva. Neumorno je deloval v cerkvi, na prižnici, v spovednici; bil je pač voditelj Marijinih družb. Zlasti se je brigal za moško mladino. Pogosto je vodil duhovne vaje za fante, ne le doma, ampak tudi v sosednjih župnijah. Tudi prosvetno delo mu je bilo zelo pri srcu. Zato razumemo, da je njegovim župljanom težko, ko se bodo morali posloviti od svojega gorečega dušnega pastirja.

G. Peter Flajnik je bil na župniji v Kočevju instaliran včeraj. Obenem je bil imenovan tudi za dekana in duhovnega svetnika. Prihodnjo nedeljo pa bo nastopil svojo novo službo.

Na novem tako odgovornem mestu želimo župniku in dekanu Petru Flajniku obilo božjega blagoslova!

Gasilci skačejo s padalom

Svet izgubi vsako leto ogromne vrednosti zaradi gozdnih požarov. V zadnjih letih je bila zaradi gozdnih požarov najbolj prizadeta Severna Amerika. Zato ni čudno, da »Forest Service« (gozdna služba) temeljito razmišlja, kako bi omejili gozdne požare in kako bi bilo najuspešnejše gasiti ogenj v gozdu.

Zdaj so ubrali tole pot pri gašenju gozdnih požarov: najprej pošljejo v zrak letala, ki ugotove mesto, kjer je požar izbruhnil. Nato prično letala metati gasilne bombe, ki se napolnijo s kemičnimi snovmi, katere ugonablajo plamene. Toda na kraju samem so potrebni ljudje, sicer tudi gasilne bombe ne pomagajo dosti. Kako spraviti hitro ljudi na kraj požara, ki leži včasih sredi ogromnih, komaj dostopnih gozdov? To je mogoče samo s pomočjo padal. Takšen skok je vsekakor precej nevarna in tvegana reč, toda Amerikanci so že izvežbali precej gasilcev s padali.

Padala za to svrhu so večja kakor običajna, zato tudi človek počasneje pada proti zemlji. Ska-

Dne 24. aprila je umrl v visoki starosti 83 let v št. Vidu nad Ljubljano Anton Belec, eden izmed zadnjih posebnih znamenitih zastopnikov našega versko gospodarskega gibanja ob koncu 19. in ob početku 20. stoletja. Prav do zadnjih let je ohranil svežost duha in ono mirno preudarnost, ki mu je rodila v bogatem življenju toliko lepih sadov.

Kleparske obrti se je izučil pri očetu v št. Vidu in se spopadel na potovanjih, ki so ga popeljale v Nemčijo, Italijo, Svico, Francijo, Anglijo, Belgijo, Norveško in Dansko. Pokril je 300 zvonikov in cerkev v Sloveniji in drugod. Njegovo praktično usmerjeni duh in pa njegova pripravljenost drugim pomagati, sta ga napolnila tudi na druga polja skoro neizčrpne delavnosti. Prvo njegovo delo se je pričelo v šentvitski čitalnici (1869—1892), pri kat. rokodelskem društvu je deloval 35 let. Cerkveni ključar je bil 32 let, 30 let je deloval v gasilskih vrstah, 29 let je bil predsednik Kmetijske družnice. Šentvitski občini je županoval 20 let, 19 let je bil načelnik Okrajnega cestnega odbora ljubljanske okolice. Ustanovil je poleg drugih Kmetijsko strojno zadruzo in Mizarsko zadruzo v št. Vidu. Med soustanovitelje in najodličnejše člane ga štejejo Ljudska posojilnica, Vzajemna zavarovalnica in Hranilnica kmetijskih občin v Ljubljani. Sodeloval je tudi pri dobroteljskih napravah. Od l. 1895 je sodeloval pri Društvu za zanemarjeno in osirotelo mladino v ljubljanskem okraju, od l. 1917 pri Škofijskem društvu za varstvo sirot, kateremu je odedopil l. 1919 proti nizki odmerjeni odškodnini »Rokodelski dom« in »Staro šolo« za zavetišče. Velik je njegov delež pri zgradbi ponosnega šolskega poslopja v št. Vidu, zadnje njegovo delo je tudi Zdravstveni dom. Vse to in še vse drugo — vsega ne morejo zajeti te skromne vrstice — je pač mogoče izvršiti, ker je bil vse svoje dolgo življenje tako neizmerno vztrajen in vseskozi poštenjak. In kljub vsej tej ogromni zaposlenosti je bil ves čas svoji družini najboljši mož in oče. S svojo družico gospo Josipino je vzgojil 7 otrok, od katerih še žive sin Karel in hčerki Tončka in Ivica.

Vsi, ki smo ga poznali, mu ohranimo trajni spomin, na mnogih kamnih pa oslane zapisano: »Ko je bil Anton Belec načelnik...«. Naj mu sveti večna luč! Zalujočim naše globoko sožalje!

kalec, ki je obleden v obleko iz azbesta, si med padanjem lahko pomaga s kretinjami, tako da vsaj približno sam izbere mesto, kjer bo prišel v dotiko z zemljo. Ako bi skakalec padel na drevo, je poskrbljeno, da se lahko z nekaj kretinjami oprosti padala. Sam pa spleza po vrvi navzdol. Tu se žele prične njegovo pravo delo, ki obstoji v glavnem v tem, da polži na pravih mestih gasilne bombe ali pa razstreljuje drevesa, da bi tako očistil primeren pas, čez katerega se ogenj ne bo mogel širiti. Gasilci s padalom, to je zdaj nov poklic v Severni Ameriki.

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

vsako željo po mleku in drugih redilnih snoveh, in zato ni čudno, da taki otroci še bolj propadajo. Prav tako je grda razvada, če starši kupujejo slabotnim otrokom železno vino, češ da se bo otrok okrepil. Železo je že res telesu potrebno, alkohol v vinu pa mu samo škoduje.

Naravnost strašne so okvare, ki jih povzroča uživanje alkohola na spolne stanice in dedno snov. Te okvare se ne tičejo samo ene osebe, samo pijanca ali stalnega pivca alkoholnih pijač, ampak tudi njihovega potomstva. V zaračunih stanih, v dedni snovi leži bodočnost prihajajočih pokolenj (generacij), celega naroda. Ugotovljeno je (Bezzola), da je v dobi, ko ljudje največ in splošno pijo (predpust, trgatve) največ spočetij slabotnih otrok in idiotov. Ogromna narodna škoda, ki jo je povzročila lanskeoletna preobilna letina vina in žganja, napravljena v davka prosti žganjekuhi, ko so po cele tedne in tedne v marsikateri vasi samo pili in pili, dokler niso zvrnili zadnjega kozarca, ta ogromna škoda za zdravje prebivalstva in potomstva se bo še pokazala v bližnji in daljni bodočnosti.

Mnogo otrok pijancev kmalu po rojstvu umre zaradi prirojene življenjske slabosti, drugi pa so navadno slabotni, božastni, telesno in duševno malo odporni in nagnjeni k pijanosti. Znano je, da se mnoge lastnosti in nagnjenja in celo nekatere bolezni podedujejo. Duševne in telesne lastnosti potomcev so v veliki meri odvisne od duševnih in telesnih lastnosti prednikov. Ako so starši zdravi in niso dedno obremenjeni, tedaj je pričakovati, da bodo tudi otroci zdravi in normalno razviti. Ako pa so starši bolni ali dedno obremenjeni, je zelo verjetno, da bodo tudi njihovi otroci. Jabolko ne pade daleč od drevesa. Pijanec rodi pijanca, je bilo znano že v starem veku.

Potomci pijancev podedujejo od prednikov poleg drugih lastnosti tudi nagnenost k pitju, ki imajo slabši organizem, ki lažje oboli in podleže raznim boleznim, posebno jetiki. Čim več pijejo sedaj starši, tem več bo med njihovimi potomci bebecv ali

drugače duševno in živčno bolnih, tem več jih bo imelo telesne hibe, tem več jih bo pijancev.

Tako hirajo družine vdane pitju, tako propadajo narodi, če je prebivalstvo po večini vdano alkoholizmu. Celi narodi so radi tega že izumrli. Prvotnih prebivalcev Amerike in Avstralije skoro ni več: uničilo jih je žganje, katerega so jih priučili belci, mnogokrat z uničevalnim namenom.

Po vseh teh ugotovitvah je jasno, da je alkohol največji nasprotnik zdravja posameznikov in celega naroda, da je alkoholizem nevarna bolezen, ki žali bog tudi v našem narodu povzroča ogromno škodo.

V povojnih letih opažamo, da naš narod nima več tistega narodnega prirastka, ki ga je imel še nedavno pred svetovno vojno, ko se je rodilo letno po 30 in več otrok na 1000 prebivalcev. Sedaj se ta številka suče okrog 20 živorojenih na 1000 prebivalcev. V tem pogledu smo sicer še nekaj na boljšem kot narodi na zahodu Evrope, vendar mnogo na slabšem kot ostali Jugoslovani. Ne morem se otresti strahu, da bo v bodočnosti to še slabše. Ravnatelj Higijenskega zavoda dr. Pirc nas v svojih knjigah in člankih že več let opozarja na to porazno dejstvo.

Med tem pa število duševno bolnih v naših duševnih bolnicah raste. Radi velikega števila manj sposobnih otrok je bila v Sloveniji odprta cela vrsta pomožnih šol. Število bebecv raste posebno v vinorodnih krajih, kjer se pije vino mesto mleka in vode.

In kaj je krivo temu nazadovanju v prirastku, kaj je krivo temu povečanemu številu bebecv in duševno bolnih, kdo je kriv tolikim pretepom in njihovim žrtvam? V največji meri alkohol.

Ker poznamo vzrok nesreče posameznika in narodnega propadanja, ali ne bomo takoj predvzeli vseh mer, da preprečimo bodoče nesreče, da zavremo kolo narodnega voza, ki drvi v propast? Logika nam govori: To se razume samo ob sebi! Dejanjsko stanje pa nam govori drugače: Zelo malo se dela, da bi se omejilo ali preprečilo to največje narodno zlo. (Dalje.)

Drobne novice

Koledar

Četrtek, dne 25. aprila: Marko, evangelist; Ermin, mučenec.

Petek, dne 26. aprila: Mati božja dobrega sveta. Klet in Marcelin, škof, mučenec.

Novi grobovi

† V Devici Mariji v Pučavi je pokosila smrt mlado, komaj 24letno hčerko tamkajšnjega uglednega posestnika gospodično Jožico Lamprecht. Blago mladenko bodo položili k počitku jutri, v petek ter bo pogreb ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na Kumnu št. 35, v farno cerkev, po pogrebnih službah božji pa na pokopališče v Pučavi. Svetila ji večna luč, svojcem naše globoko sožalje!

Osebnosti

Imenovana sta za uradniška pripravnik po § 45-3 uradniškega zakona diplomirana pravnik Anton Omahen pri pošti Ljubljana II, in Janez Bonač pri pošti Ljubljana I.

PLETENINE - TRIKOTAŽA

ALOJZIJU POTRATO PREJ
JOS. KUNC & Co.
LJUBLJANA - MIKLOŠEVA CESTA

Razpisana služba zdravnikov. Kraljevska banška uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje službo banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Fara pri Koštelu (okraj kočevski). Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v banovinsko službo v smislu § 3. zakona o uradnih ur. v zvezi s čl. 1. pravilnika o službenih razmerjih, ustanovitvi mest in prejemkih banovinskih uslužbenec dravske banovine ter dovršeno zdravniško pripravljeno dobo — in vsaj šest mesecev bolnične prakse iz porodništva in ginekologije. Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banški upravi dravske banovine v Ljubljani do 15. maja 1940.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje natečaj za pogodbenega pomožnega zdravnika v zdravilišču Kasinodol pri Sarajevu. Natečaj je objavljen v Službenih novinah kraljevine Jugoslavije v Belgradu, v Narodnih novinah v Zagrebu in v Službenem listu kralj. banške uprave v Ljubljani. Podrobnejši pogoji se lahko dobe pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev, Zagreb, Mihaovičeva ulica 3, soba 326 in 313.

Botri in botrci!

Vsa

birmska darila:

krasne molitvenike, rožne vence, mirtine venčke, trakove itd. kupite po najnižji ceni v trgovini Podružnice

Jugoslovanske knjigarne v Kranju (sodnija)

Poziv vojnim prostovoljcem. V nedeljo 28. t. m. ob 11 dopoldne se odkrije na rojstni hiši na Blejski Dobravi spominska plošča pokojnemu tovarišu Mihi Čopu, vojnemu prostovoljcu iz balkanske vojne. Vabimo članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo te svečanosti. Odhod iz Ljubljane — glavni kolodvor v nedeljo jutraj ob 7.05. — Uprava.

Nedeljski izlet v Županovo jamo in na Turjak — prijave Putnik.

Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Kaj pravite?

Vsekakor imate prav: naša mladina ne zna več peti naših lepih narodnih pesmi, pač pa ima usta polna raznih neumnih »slagerjev«, pa še te poje po večini napačno. Glavno krivdo za to žalostno dejstvo nosi nedvomno današnji učni načrt srednjih in meštarskih šol, ki sicer zahteva nacionalno vzgojo, za pouk petja pa predvideva le eno tedensko uro in še to samo v I. in II. razredu. V višjih razredih, kjer se zlasti deklatski glasovi šele razvijajo v svojo pravo lepoto in v svoj pravi obseg, je petje izobčeno. Ali se potem čudite, da ostane našim bodočim materam tako malo naših krasnih pesmi v srcu in spominu? Da je stvar še bolj brezupna, zahteva učni načrt toliko teorije, da se otroci tudi ob največji prizadevnosti predmetnega učitelja ne morejo naučiti več kot le skromno število pesmic. Če bi imeli nižji razredi vsaj dve tedenski uri petja, bi še nekako šlo. Tako pa smete računati na letno največ 35 udeležb ur. Vprašajte, prosim, poljubnega pevec, katerega koli naših priznanih zborov, kaj more doseči v tem času pri svojih pevcih, odraslih ljudeh, ki so vsi muzikalni in natančni, ki prihajajo prostovoljno k njemu in ki imajo tudi ves potreben material na razpolago. Odgovor vas bo presenetil.

Zborni petje, ki je tudi skrženo na najskromnejši čas, je sužen javnih nastopov. Ti se izvajajo sicer v veliko veselje in ponos staršev in raznih poslušalcev, izražajočim otrokom pa dajo poleg lepega spomina bore malo praktičnega za življenje. In vendar naj bi slej ko prej veljal izrek: »Ne za šolo, za življenje se učimo!«

V Službenem listu kraljevske banške uprave dravske banovine od 24. t. m. je objavljena »Odločba o carinjenju blaga iz št. 171 in 177 uvozne carinske tarife, če je prišlo v železnih sodih«, dalje »Spremembe in dopolnitve v taksem in pristojnem pravilniku«, »Pravilnik o povračilu potnih stroškov državnih rudarskih uslužbenec za službena potovanja ob stroških privatne stranke po določbah rudarskih zakonov«, »Naredba kr. banške uprave dravske banovine o prijavljanju konj na območju srezov Ljubljana, Logatec, Kočevje, Novo mesto, Črnomelj, Krško in Brežice« in »Odločba o maksimiranju cene za modro galico«.

V Polhov Gradec, Lučne in Poljansko dolino v nedeljo s Putnikom.

Garantol in vodotopno steklo za vlaganje jaje v Drogeriji Gregorič, kr. dvorni dobavitelj, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

O prehrani. Koloidalno stanje, t. j. stopnja disperzivnosti ima po dokazih modernega znanstva velik vpliv na prijavljanju hrane. Naravno koloidalno stanje mleka je ohranjeno v »Brautu«, otroški mlečni moki.

Pri zaprtju motilni v prebavi — vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Muzejskemu društvu za politična okraja Krško in Brežice v Krškem so darovali spodaj navedeni gospodje odn. podjetja za adaptacijo muzejskega posloja in nakup muzejskih predmetov sledeče zneske odn. darila: Gospod Bonač Franc, veleindustrialec iz Ljubljane, 1000 din in poklonil prekrasno galerijo slik rodbine Mosconov iz gradu Pišce, G. Nikolaj vit. pl. Gutmannstein-Benvenuti iz Novega mesta svojo muzejsko zbirko, G. Kalin Savel, tovarnar v Mokronogu, 500 din, G. Jakli Venč, industrialec, Krmelj, 500 din, veletrgovec Engleberger Rupert iz Krškega 300, tovarnar »Bratje Piatnik«, Radeče, 200, ing. arh. Zauderl Bernard iz Rajhenburga 200, tovarnar »Jugotarin« v Sevnici 200, dr. Arthur Hoschek, tovarnar v Sevnici 200, Kolinska tovarnar hrnil v Ljubljani 100, tovarnar »Peta« d. z. o. z. iz Radeč 100, Delniška družba pivovarne »Union« v Ljubljani 100, Henrik Francka sinovi, Zagreb, 1000, »Mostra« tvornica laka i boja iz Zagreba 100, »Bala«, jugosl. tvornice gume i obuče d. d. Borovo, 100, G. Röger Ivan, ravnatelj zavarovalnice »Sava« iz Ljubljane 100, G. Golia Gustav, odvjetnik v Krškem, 100, G. Klemenčič Alojz, advokat iz Brežice, 100, Kopitarna »Winkler« v Sevnici 100, G. Ogorevc M., tovarnar iz Grosuplje, 50, »Metla« d. d. v Ljubljani 50, Tvornica žeste i pijače v Savskem Marofu din 50, Neumann S. naal. mehanična tkaonica v Čakovcu 50, »Jugolana« tkalnica na Črnučah 30, Siegel & drug, industrija platnenih izdelkov v Ljubljani 50, dr. Kobal Alojz, odvjetnik v Ljubljani 50 din. — Vsem se Muzejsko društvo za polit. okraja Krško in Brežice v Krškem najiskrejeje zahvaljuje.

Za »Sklad prof. dr. P. Grošlja« so razen že imenovanih darovali: dr. Jan. Rak okr. san.

Po državi

Gibraltarski škof in tajnik canterburyjskega nadškofa v Belgradu. V Belgrad sta se pripeljala anglikanski škof iz Gibraltarja dr. Harold Buckstone in tajnik srbske pravoslavne cerkve v svrhu zblizanja obeh cerkev. Prihodnje dni bosta prišla v Belgrad še dva zastopnika anglikanske cerkve, 5. maja bo odpotovanje sprejel patrijarh Gavril, ki mu bodo izročili lastnoročno pismo canterburyjskega nadškofa. Iz Belgrada bodo potovali odpotnici anglikanske cerkve v Sofijo, nato pa bodo obiskali Carigrad.

Pet milijonov dinarjev je povodenj povzročila škoda v Somboru. Izšlo je poročilo o škodi, ki jo je povzročila povodenj v Somboru. Skupno je poškodovanih 400 hiš, 172 pa jih je popolnoma porušeni. Doselej prijavljena škoda znaša 4.656.000 dinarjev, cenijo jo pa na pet milijonov, ker še niso došle vse prijave. V prvi vrsti bodo pomagali vsaj tistim, ki jim je voda hiše popolnoma porušila, poleg tega pa bodo finančno ministrstvo prosili za dolgoročno posojilo v znesku 4 milijonov dinarjev.

Živina poginja od lakote. Po Hrvatskem silno primanjkuje krme za živino. Iz Petrinje poročajo, da je v vasi Crkveni Bok doslej poginilo nad sto konj in prav toliko tudi rogate živine. Čez zimo je živina silno shujšala in postala neoporna za razne bolezni. Tudi po drugih vaseh ni dosti boljše. Sena ni, pomoči ni, siromašno ljudstvo pa izgublja glavne hranilnice — živino.

Ciganska pridiga pri Zagrebu. Hrvatske oblasti in v zadnjem času posebno »Kmečka zaščita« se trudijo, da bi cigane privadili na normalno in človeka vredno življenje. Preteklo nedeljo je oznanil župnik pri Sv. Klari v Zagrebu, da bo na dan sv. Jurija prošenje v župni cerkvi v Odri okraj Save in da bo ob tej priliki tudi pridiga v ciganskem jeziku. Ker biva okrog obeh župnij t. j. Sv. Klare in Odre okrog 800 ciganov, deloma v lastnih hišah, deloma v šotorih, se je zbralo v župni cerkvi v Odri veliko število ciganov in cigank. Seveda je prišlo tudi mnogo kmečkega prebivalstva. Pridigo v ciganskem jeziku je imel župnik od Sv. Križa g. Anton Medven, ki že dvajset let poučuje ciganski jezik in je spisal celo cigansko slovnico in besednjak. Obe knjigi pa sta še v rokopisu. V svoji pridigi je gosp. župnik navzoče cigane navajal h krščanskemu življenju in jih bodril z ugotovitvijo, da smatra katoliška cerkev tudi cigane za enakopravno narodnost. Med cigani je tudi veliko katolčanov, ki so krščeni. Mnogi jih posedujejo lastne lesene ali zidane hišice in se udeležujejo v poljedelstvu na lasten ali tuj račun. Ti cigani so se že privadili na kmečko življenje in se popolnoma odpevali svojemu prejšnjemu nomadskemu življenju. Znatel del ciganov pa še vedno živi primitivno na prostem pod šotori. Ozemlje Zagreba proti jugu bi se lahko označilo kot cigansko središče.

Stavka avtobusnih soferjev na Sušaku. Soferji avtobusnih podjetij »Tapred« in »Autoput«, ki vzdržujeta avtobusni promet na Sušaku in v okolici, so začeli stavkati. Ze par dni so se vršila pogajanja. Avtobusno podjetje »Cabrjan« je sprejelo zahteve soferjev, zgoraj imenovani podjetji pa ne, zato so soferji teh dveh podjetij stopili v stavko.

Velika družabna afera v Belgradu. Belgrajsko »Vreme« poroča o aferi, ki je povzro-

ref. v Gornjem gradu, din 20; Zadruga državnih uslužbenec za nabavo potrebnih v Ljubljani, din 25 — Gregore in Ko., din 100; Sever in Ko., din 100; prof. Fran Ramovž, din 100; Ph. Mr. Bono Karčič, lekarnar, Zalec, din 50; Hedvika Sarc, din 50; Tiskovna zadruga v Ljubljani r. z. z. o. z., din 250; Matej Orehek, din 10; Med. univ. dr. Jože Jakša, din 50; Mr. Vjekoslav Učič, lekarnar, Laško, din 100; Založba Modra ptica, din 500; Tiskarna Merkur d.d., din 175; Jože Zabkar, lekarnar, Jesenice, din 50; Emil Podkrajšek, din 100; Franjo Sirc, Kranj, din 100; dr. Brencič Vinko, Ptuj, din 50; Hinko Rožan, notar v Gornji Radgoni, din 50; Leonard Trepp, Brežice, din 100; Med. univ. dr. Jože Potrč, Sv. Urban pri Ptuj, din 20; Fran Poljanec, Ljutomer, din 100; dr. Rajner Bassin, din 100. Uprava »Sklada prof. dr. P. Grošlja« se vsem darovalcem najtopleje zahvaljuje in prosi novih prispevkov za Grošljev sklad.

Ptuj

Samomor mladega dekleta. V ponedeljek si je med 19 in 20 končala svoje mlado življenje 23letna Justina Zagoršek, hčerka cesnega nadzornika z Zg. Brega pri Ptuj. Zvečer se je sama dalj časa mudila v svoji sobi, nato pa si je poglala kroglo iz samokresa v desno senco. Obležala je na mestu mrtva. Kaj je gnalo mladenko k temu obupnemu dejanju, ni znano, ker je bila pokojnica mirno dekle, od katere bi bilo težko pričakovati tako dejanje. Njena smrt je vzbudila pri vseh, ki so jo poznali, veliko sočutje, posebno do hudo prizadete družine. Baje je pokojnica zapustila pisma, iz katerih se bo dal razbrati pravi vzrok obupa tega mladega dekleta, ki ni nikoli kazala znakov vidne potrtosti.

Zena in mož umrli v dveh urah. V ponedeljek je umrla ob 7 zjutraj 68letna Klara Marija iz Krčevine v Ptuj. Dve uri pozneje pa je umrl njen mož, v starosti 74 let. Pokojna je bila že dalj časa bolna in je ležala, medtem ko je pokojni mož še bil kolikor toliko krepak. V torek so oba pokopali na pokopališču v Rogoznici. Naj počevata v miru!

Šah

Te dni je bil končan turnir za prvenstvo SK Triglava za leto 1940. Udeležilo se ga je 10 igralcev. Prvo mesto in naslov klubovega prvaka si je v tretji zaporedoma priboril Julij Erker s 7 točkami (od 10 dosegljivih), II. mesto Elko Lukič s 6 in po toč., 3. in 4. mesto pa si delita Rudolf Pavlin in Viktor Škof s 5 in pol točk., 5. mesto Tone Pograjc s 3 in pol, 6. mesto Janko Remškar s 2 in pol, 7. mesto Karel Starc s 2 in 8. mesto Jože Gaberc s 1 točko.

Zal so morali med turnirjem izstopiti veled bolni in oslabele igralci. Med njimi moramo omeniti Šeška in Remškarja, ki sta bila v tabeli med vodilnimi. V finalnem turnirju sta mlada igralca očitno popustila in morala prepustiti prvi mesti rutinarnejšim tovaršem.

V petek, dne 26. aprila, se prične točno ob 20 zadnji turnir v letošnji sezoni, t. j. pokalni turnir, ki se igra po cup-sistemu (premagane izpade, pari se zrebajo). Ker je udeležba dovoljena vsakemu članu, ne omejuje se na kvalifikacijo, je pričakovati številne udeležbe in zanimivega zaključka letošnje šahovske sezone.

Žila v Belgradu veliko pozornost. Žena višjega državnega uradnika je bila aretirana, kar je svoji najboljši prijateljici ukradla kaseto, v kateri je bilo 116.500 dinarjev in dragocenosti v vrednosti 14.000 dinarjev. Nadežda Jovanović je bila najboljša prijateljica trgovčevi ženi Radi Josićevi. Obe sta se obiskovali skoro vsak dan. Zato ni čudno, da je Nadežda Jovanović vedela, kje ima njena prijateljica shranjen denar in dragocenosti, namreč v kaseti, ki je bila zaklenjena v posebni omari. Nekega dne je Josićevo povedala svoji prijateljici, da bo šla naslednji dan s svojim možem na sprehod. Nadežda Jovanovićeva je sklenila, da bo to priliko izrabila in izvedla svoj že davno zasnovani načrt, da se polasti kasete z denarjem in dragocenostmi. Podala se je v Josićevo stanovanje, kjer je naletela samo na 17-letno služkinjo. Ko je služkinjo z nekim naročilom poslala iz hiše, je vlomila v omaro in vzela kaseto. Ko je pozneje odšla, se je tako obračala, da služkinja ni zapazila kasete. Josićevo je kmalu odkrila tavnino. Sprva je padel sum na ubogo služkinjo. S preiskavo poverjenih policijskih uradnikov pa se je kmalu prepričal, da deklica ne more biti tatica. Nadalje poizvedbe so nato dognale krivdo Nadežde Jovanovićeve in so pri njej tudi našli ukradeno kaseto. Skri-la jo je v kovčegu, ki ga je spravila pri hišniku. Jovanovićeva je pri zaslišanju vsa solzna izpovedala, da je nujno potrebovala denar in zato ukradla kaseto. Nesrečna žena, ki je tako globoko padla, je končala gimnazijo in je bila pred poroko uradnica neke pridobitne zadruge.

Kako ciganke sleparijo praznovorne ženske. V Bački Topoli je odkritih nad dvajset primerov sleparij cigank s čaranjem. Naravnost neverjetno je, kako hitro so nasledje žene, dekleta in tudi gospe iz uglednih krogov. Tako je neka ugledna gospa v blagoslovljenem stanju verjela, da ciganka lahko naredi, da bo rodila moško dete. Ciganka ji je dala za 5000 dinarjev zmes neke ilovice, da jo je nosila. Ko je žena res porodila fantka, je bila prepričana, da se ima za to zahvaliti ciganki. Neke bogata mladenka bi rada dobila za moža nekega bogatega posestnika in je prosila za pomoč pri ciganki. Dala je ciganki 10.000 dinarjev, deloma v zlatnikih. Ciganka je vzela odtisek devetega koraka dotičnega posestnika in je morala mladenka ta odtisek držati sedem noči pod glavo, osmi dan je pa dotični posestnik peljal drugo deklico pred oltar. Takih in podobnih primerov je veliko. Oblasti so končno nastopile in aretirale ciganki Terezijo in Marto iz znane ciganske družine Kolompar.

Zvišana kazen dijaku, ki je streljal na profesorja. Kasacijsko sodišče v Belgradu je dijaku VI. gimnazijskega razreda Hasanu Ahmedoviću iz Ohrida, ki je 12. februarja v razredu z dvema streloma iz samokresa ranil profesorja Kralja, zvišalo zaporno kazen od treh na pet let. O tem dogodku smo svoj čas obširneje poročali. Ahmedović je bil pred okrožnim sodiščem v Ohridu obsojen na tri leta zapora, kasacija pa je bila menja, da je kazen penizka in jo je zvišala na pet let.

Morilec inž. Krajišnika prijet. V torek so v Han Pijesak aretirali morilec inž. Krajišnika v osebi Andrije Tutica iz Bajine Bašte, ki je bil gozdni manipulant tvrde Dimitrija Stefanovića v Olovu. Tutič je prejšnjo sredo zvečer prišel v Han Pijesak, kjer se je v tamkajšnjem hotelu sestal z nekim logarjem, čigar imena v interesu preiskave še ne povedo. Logar je obljubil Tutiču bogato nagrado, če ubije Krajišnika. V četrtek je Tutič skušal izvršiti zločin, pa ni imel potrpljenja, da bi počakal luž. Kra-

Ljubljana, 25. aprila

Gledališče

Drama: Četrtek, 25. aprila: »Hamlet«, Red Četrtek. Gostovanje Zvonimirja Rogoza, člana Narodnega divadla iz Prage. — Petek, 26. aprila: Zaprti. — Sobota, 27. aprila: »Hamlet«. Red B in Poletni abonma. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

Opera: Četrtek, 25. aprila: »Adriana Lecouvreur«. Izven. Gostovanje bolgarske sopranistkinje Vanje Leventove. — Petek, 26. aprila: Zaprti. (Generalna). — Sobota, 27. aprila: »Modra roža«. Opereta. Premiera. Premierski abonma.

Radio Ljubljana

Četrtek, 25. apr.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Operni spevi (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Duet harmonik (Vilbald Jenko, Miloš Mihelčič) — 14 Poročila — 18 Pester spored Radij. orkestra — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. Rud. Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Telovadno predavanje — 19.40 Objave — 19.50 Deset minut zabave — 20 Zbor železn. pevskega društva »Sloga« z Jesenic — 20.45 Reproduciran koncert fmf. glasbe — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Veseli zvoki iz Jugoslavije (Radijski orkester).

Drugi programi

Četrtek, 25. aprila: Zagreb: 20.30 Konc. zagrebškega kvarteta — Bratislava: 21 Komorni konc. — 21.05 Zvočna slika — Beromünster: 20.40 Komorni konc. — Budimpešta: 19.30 Pre-nos iz opere — Francoske postaje: 20.45 Pis. konc. — Stockholm-Hörby: 21 Simf. konc. — Italijanske postaje: Trst-Milan: 17.15 Sopran s flauto — 22.30 Lahka gl. — Rim-Bari: 21 Ope-reta — Florenca: 21 Gounod: »Faust«, drama v 5 dej. — Sottens: 20.30 Arije 21.15 Konc. sod-borne italijanske glasbe.

Prireditve in zabave

Na produkciji gojencev šole Glasbene Matice bodo nastopili poleg šolskega zbora in orkestra še naslednji gojenci: Kričej Lidija, Osterc Lidija, Kos Vladko, Zupet Jožef, Kosovinec Ivan, Janežič Marija, Lušin Majda, Grafenauer Stanislav, Ino Nevenka in Gorjanec Franc. To so gojenci solopeskega, klavirskega in violinskega oddelka. Produkcija bo v veliki firharmonični dvorani, začetek ob četrtn na 7 zvečer. Podrobni sporedi se bodo dobili od jutri dalje v knjižarni Glasbene Matice.

Predavanja

Filozofsko društvo priredi v soboto, dne 27. t. m. svoje redno predavanje. Predaval bo g. dr. H. Lešanc o temi: Stvarnost in zavest. Predavanje bo ob 18 v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi, Vetop prost. Vabljeni vsi, ki se zanimajo.

Sestanki

F. O. Sv. Peter ima drevi ob osmih svoj redni sestanek, na katerem bo br. Poženel govoril o zanimivi in važni temi.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bačarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

jišnika. Naslednji večer je Tutič ponovno čakal na Krajišnika in okrog 11 ponoči pričakal inž. Krajišnika in učiteljico Mirko Bakovič. Krajišnika je do smrti ustrelil, učiteljico pa hudo ranil. Tutič je priznal svoj zločin. Orožniki so zvedeli, da se je Tutič par dni prej sukal okrog šole. Nadalje so ugotovili, da se odtiski čevljev, najdeni na kraju zločina, popolnoma ujemajo s čevlji Tutiča. Pričakujejo, da bo preiskava tega zločina kmalu končana in zločin popolnoma pojasnjen. Stanje ranjene učiteljice Mirke Bakovičeve, ki leži v sarajevski bolnišnici, se je poslabšalo in se boje, da ne bo prebolela.

Grozen samomor starke. V Sarajevu je v svojem stanovanju izvršila samomor 74-letna starica Ana Čardaš. Najprej si je s kuhinjskim nožem prebodla želodec. Ker je mislila, da to še ne bo povzročilo smrti, je vzela velike škare in se z njimi parkrat zabodla v prsi. Starica je kmalu izkrevavela.

Ciganka okradla bogatega kmeta. Drzno tatvino zlatnikov in današnjega denarja so izvršile tri prevejanje ciganke v Nijemcih pri Vinkovcih na škodo bogatega posestnika Marka Teševkiča. Medtem ko sta ciganki Marija in Kata iz Osjeka domačin preročevali iz kart, se je tretja ciganka Gizela Sarkezi iz Kneževih vinogradov skrivaj splazila v spalnico in ukradla dva velika in štiri male zlatnike ter zvizek bankovcev v skupni vrednosti 8800 dinarjev. Orožniki so hitro našli ciganke in pri njih najdeni denar vrnili lastniku.

Anekdota

Neki grof je zašel v veliko denarno stisko. To se je zgodilo že marsikomu. Šel je k svojemu prijatelju bankirju in ga prosil, naj mu posodi tisočak.

Bankir mu pravi: »Dragi prijatelj! Dobro vem, da ne bo ostalo pri prvem tisočaku. Prišli boste spet in zahtevali dva tisočaka, došli boste še tretjič in četrthi in tako bo šlo to kar neprestano naprej. Nazadnje bo to tisto na-jino prijateljstvo. Zato izbirajte med tisočakom in najim prijateljstvom.«

Grof ni dolgo premišljal, ampak odločno odgovoril: »Gospod, tedaj prosim za prvi tisočak.«

Sintek se maščuje nad očetovimi hlačami.

S silovito naglico se je širil požar v neki tovarni tera v New Jerseyu. Gasilci so se dolgo vrsto ur zaman borili z razbesnelim elementom. Ogromni oblaki dima so se videli prav do Newyorka.

LJUBLJANA

Mestna občina pripravlja pomembne načrte

Na zadnji seji mestnega občinskega sveta smo zvedeli, da je že izdelan splošen načrt za javno sodobno kopališče v Kozeljici. Po splošnem načrtu bi veljala zgraditev takega kopališča en in en četrt milijona dinarjev. Odobren je tudi kredit za napravo podrobnih načrtov kopališča; veljali bodo 18.000 din. Za razširitev Masarykove ceste od Resljeve ceste do Jegličeve ceste so bila dovoljena potrebna denarna sredstva za nabavo kock. Sklenjeno pa je bilo, naj se z razširitvijo in polaganjem kock še malo počaka. Z upravo Slajmerjevega doma je bil potrjen dogovor o odstopu sveta, ki je potreben za regulacijo Slajmerjeve ulice. Uprava doma bo odstopila okrog 120 m svojega zemljišča, občina pa bo na svoje stroške postavila ograjo doma v novo regulacijo črto. To bo veljalo okrog 10.000 din. Potrjen je bil tudi nakup razsežne parcele ob Linhartovi ulici od Hanuš Alojzije. Občina je kupila 11.000 kv. m veliko parcelo po ugodni ceni 50 din za kv. meter. Parcela, ki velja torej nad pol milijona dinarjev, bo služila za stavbišče strokovnim nadaljevalnim šolam, ki jih namerava graditi mestna občina. Kupnino bo občina plačala iz sklada za strokovno nadaljevalno šolstvo. Občina bo tudi sama nosila vse stroške prepisa. Prav tako je bil potrjen nakup sveta za zvezo z že podaljšanim Brzlezovim stradonom. Glede na čas, v katerem živimo, se občina najbrž letos ne bo mogla lotiti graditve sicer potrebne javnega kopališča v Kozeljici, še manj pa graditve strokovne nadaljevalne šole. Prav pa je, če se za oboje napravijo načrti.

1 Prometna banka, d. d. v Ljubljani je darovala namesto venca na grob svojega upravnega svetnika Antona Belca, trgovca itd. v St. Vidu nad Ljubljano din 500 za Zavetišče sv. Jožefa v St. Vidu.

1 Namesto venca na grob predsednika nadzorstva Antona Belca, trgovca, posestnika itd. v St. Vidu nad Ljubljano, je darovala Ljudska posojilnica v Ljubljani din 500 za Zavetišče sv. Jožefa v St. Vidu.

1 Vstopnice že primanjkuje za veliki dobrodelni koncert, ki bo jutri zvečer v veliki dvorani hotela Union združil vrhunce slovenskih glasbenih prizadevanj z ljubljanskimi prizadevanji dejanske ljubezni do bližnjega in tako na najlepši način pokazal dve najplemenitejši lastnosti glavnega mesta Slovenije. S posebno izbranimi točkami nastopi zbor Glasbene Matice, ki koncert prireja za ljubljanske mestne reveže. Kakor v proslavo godu patrona našega mesta sv. Jurija in zmage tople pomladi nad mrazom in drugimi zimskimi težavami bomo spet slišali prekrasnega Lajovčevega »Zelenega Jurija«. Razkošno bogati spored koncerta bo pa zaključila Ljubljanska filharmonija. Pod vodstvom dirigenta g. Nika Stritofa bo orkester Ljubljanske filharmonije igral na koncertu predigro in »Polovske ples« iz Borodino-vega »Kneza Igorja«. Za neopravičljivo meščansko dolžnost smatrajo Ljubljanci udeležbo na tem reprezentativnem koncertu za ljubljanske mestne reveže in zato spet opozarjamo na predprodajo vstopnic v Knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

1 Razstava akad. slik Franceta Godca v Galeriji Obersnel na Gosposvetski c. 3. Razstavljena dela akad. slik. Franceta Godca, o katerih se je naše dnevno časopisje prav pohvalno izreklo, imajo dnevno veliko število občudovalcev. Razstavo je do danes obiskalo nad 1500 ljubiteljev likovne umetnosti. Ker so dela zares kvalitetna, je slikar Godce tudi našel kupce za posamezna olja in tempero. Opozarjamo na razstavo, ki je dnevno odprta od 8 jutraj do 20 zvečer. Vabljenje srednje in

meščanske šole. Vodstvo je vedno na razpolago. Vstop na razstavo je prost.

1 Tombola Rdečega križa v Ljubljani bo na praznik vnebohda, dne 2. maja t. l. ob 15 na Kongresnem trgu. Opozarjamo na glavni dobiček — stavbena parcela 644 kvadratnih metrov. Tombol-eka karta stane 5 din. Kupite tombolke karte.

1 V tečaj za izdelovanje koznatih rokavic se sprejema vsak dan od 10—12 dop. in od 3—5 pop. Hotel Metropol.

1 Gašenje požarov ob letalskih napadih je med najvažnejšimi nalogami javne zaštite in zato strokovnjaki to vprašanje pretehtujejo in obdelujejo z vseh strani. Zaradi različnih okoliščin pri tem ali onem primeru so potrebne tudi različne mere ter drugi nasveti in predpisi. S tega stališča je važnejše to, z drugega je pa potrebno spet drugo. Tako n. pr. vžigalnih bomb res ne moremo gasiti z vodo ter zato lahko zapremo vodovod, toda ostrejša in razne gorčice predmete gasimo z vodo ter zato mora biti vodovod odprt. Po tem premisleku so strokovnjaki prišli do prepričanja, da ob letalskih napadih vodo-

MARIBOR

Skrbi mestne občine Kam s policijskimi uradi

1 Namestitev policijskih uradov in policijskih lokalov povzroča mariborski mestni občini hude skrbi. Tako postajajo prostori predstojništva mestne policije odločno pretesni, četudi se je s prizidkom ob Ulici 10. oktobra pridobilo nekaj novih pisarn. Še skoraj bolj nujna je rešitev vprašanja policijskih zaporov. Sedanji »hotel Graf« v Ključavničarski ulici je pretesen, prostori so silno ne-udrugi in neprimerni. Več sreče je imela občina s stanovanji za policijske stražnike, za katere mora skrbeti. Ko se je preselil muzej v grad, je prejšnje muzejske poslopje in Cankarjevi ulici preuredila v policijsko kasarno, v kateri je sedaj nastanjenih 50 stražnikov. Največ preglavice pa je delalo občin vprašanje premestitve poveljstva policijske straže. Poveljstvo se nahaja sedaj v prvem nadstropju Gasilskega doma na Koroški cesti 12. Gasilci pa si že dolgo prizadevajo, da bi dobili na razpolago te prostore, ker jih nujno rabijo. Zaradi tega se je mestna občina odločila, da preseli poveljstvo policijske straže v Stolno ulico 4 v hišo umrlega trgovca Schmidla, katero je občina kupila v regulacijske svrhe. V hiši se bodo uporabili za uradne in stanovanjske prostore poveljstva policijske straže dve stanovanji v prvem nadstropju ter trgovski lokal v pritličju, v katerem je sedaj trgovina Travisan. Vsi ti najemniki so dobili že odpoved, ter se bodo začeli prostori takoj po izselitvi sedanjih stanovalcev preurejati. Preselitve poveljstva policijske straže iz Gasilskega doma v Stolno ulico bo posrečena rešitev tako za policijo, ki dobi v novih lokalih več prostora, še bolj pa za gasilsko četo. Ta si pravkar montira nove alarmne naprave, ki bodo izpeljane po vsem mestu ter bodo velike važnosti zlasti za primer zračnih alarmov, ker bodo zvezane z njimi tudi alarmne sirene. Za te naprave pa rabi posebno centralo, za katero do sedaj v gasilskem domu ni bilo primerne prostora. Poleg tega se bo v novih lokalih uredila tudi gasilska šola, ki je potrebna za vžiganje gasilcev v sodobnih nalogah.

1 Zvišanje prejemkov občinskih uslužbencev. Mestna občina bo dala vsem uslužbencem, uradnikom, delavcem in vpokojencem poseben draginski pripevek, ki ni v nobeni zvezi s plačo. Višina pripevka še ni določena.

1 Ljudski oder ima drevi ob osemih sestaneh.

vodji ne smejo biti zaprti. Kar naj upošteva tudi občinstvo, da ne bo zapiralo glavnih vodovodnih zapirav.

1 Razne tekstilne ostanke za obleke, predpasnike in perilo kupite ceno v mali Gorjanci-jevi trgovini za vodo, Sv. Petra nasip kjer je krompirjev trg.

1 Prevoz bolnikov z nalezljivimi boleznimi razburja tudi Ljubljance, predvsem pa starše, ker se boje, da bi otroci ne nalezili kake nevarne bolezni zlasti na tramvaju. V pomirjenje pa moramo povedati, da je v Ljubljani prevoz bolnikov z nalezljivimi boleznimi, zlasti pa za davico, škrlatno, meningitido in za drugimi takimi boleznimi obolelih najstrožje prepovedan s prav vsemi vozili razen s posebnim, za take bolezni določenim avtomobilom reševalne postaje. Tudi bolnikov ki jih z železnico pripeljejo v Ljubljano, ne smejo prevažati niti avtomobilski niti izvoški in konjsko vprego, seveda pa tudi ne električna železnica. Za takimi boleznimi obolele prevažajo na infektiojski oddelki bolnišnice samo infektiojski avtomobil, ki je po vsakem prevozu najvestneje razkužen. Pri vsaki obolevnosti, ki je kolikaj sumljiva, naj svojci takoj pokličejo zdravnika, a njegova dolžnost je, da o nalezljivi bolezni takoj po najkrajši poti obvesti mestni fizikat, ki nemudoma ukrene vse potrebno, da se bolezen kakor koli ne razširi. Prevoz bolnikov mestni fizikat strogo nadzoruje ter je po zakonu prisiljen, če bi kdo za tak prevoz naročil avtomobil ali rabil kako drugo vozilo, tako okuženo vozilo razkužiti in za več dni izločiti iz prometa. Stranka pa, ki bi naročila tak prevoz, bi morala nositi vse stroške, torej plačati razkuženje in tudi avtomobil ter povrniti vso škodo tudi upravi električne cestne železnice za vse dni, dokler bi voz ne smel biti v prometu. Isto velja tudi za vsa vozila, če jih bi sam lastnik rabil ali posodil za prevoz takih bolnikov, prepeljanj z dežele v Ljubljano, bolj upoštevati nevarnost nalezljivosti ter se ogibati sleherne prilike, da ne razširijo nevarnih bolezni. Ljubljanske prebivalstvo naj se torej vedno ravna po strogih predpisih in zato opozarjamo vso našo javnost, naj pomaga pri zatiranju nalezljivih bolezni v lastnem interesu. Proti odgovornim osebam, torej proti staršem in svojem obolelim, prav tako pa tudi proti lastnikom vozil, ki prevažajo nalezljive bolne, zakon zahteva tudi še druge zelo visoke kazni.

1 Dve prometni nesreči. Včeraj dopoldne se je peljal 20-letni Zvonimir Ronko, sin upokojenega strážnika iz Černetove ulice, po Gosposvetski cesti. Vozil je po pravilni strani, blizu stare šišenske cerkve pa se je ozrl na okrog in prezl pri tem tramvaj, ki je vozil iz mesta. Šele zadnji trenutek je dijak zaslišal znake z zvonce. Zaradi tega se je zmedel ter se lovil tako, da ga je tramvaj zadel v ramo in prevrnil. Prav v tem trenutku pa je privozil oseben avtomobil in dijak povozil. Ronko se hudo potolkel zdravi v Ljubljanski bolnišnici. — 4-letnega Stankota Župana pa je v bližini doma v Janševji ulici včeraj popoldne podrl avtomobil in so tudi njega morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

1 Kavarnar Josip Mastnak. Iz Gradca je prišel vest, da je umrl v tamšnjem sanatoriju nenadne smrti g. Josip Mastnak, zakupnik znane kavarn »Central«. Dosegel je starost 58 let. Pokojnik se je nahajal v Mariboru šele zadnji dve leti. Prevzel je kavarno »Central« ter jo je s svojim veškim strokovnim znanjem in sposobnostjo vodil v splošno zadovoljstvo. Bolj znan je bil v Ljubljani, kjer je bil dolgo vrsto let ravnatelj in najemnik hotela »Union« ter najemnik restavracije »Slon«. Bil je plemenitega značaja in blagega srca ter je njegova smrt globoko zadela številne njegove znanke in prijatelje ter obiskovalce kavarn. Pokopan bo v Gradcu. Naj počiva v miru, preostali nam še so-žalje.

1 Poročila sta se obratovodja mariborskega mestnega električnega podjetja g. Janez Jakše in gđ. Ruska Ogrinc iz Pragerskega. Mlademu paru iskreno čestitamo.

1 Moderno veliko zaklonišče so začeli kopati na sredi Rotovškega trga. Zaklonišče je namenjeno v prvi vrsti uradnikom magistrata ter okoliškim stanovalcem. Opremljavo bo z vsemi potrebnimi pripravi.

OBLEKE

moške in otroške solidno pri „LAMA“, Maribor

1 Predstava v korist Pokojninskega sklada gledaliških igralcev bo drevi v mariborskem gledališču. Vprizori se zabavna komedija iz rimskega meščanskega življenja »Trideset sekund ljubezni«.

1 100 letnico rojstva slavnega ruskega skladatelja Čajkovskega proslavi šola Glasbene Matice v petek, 26. t. m. ob 20 v Narodnem domu.

1 Seja mestnega sveta mariborskega bo v torek, dne 30. aprila. Dnevni red te seje je sila obširen ter obsega 156 točk.

1 Ljudska univerza. V petek, 26. t. m. predava univ. prof. iz Ljubljane dr. Marij Rebek »O premo- gi in organski kemiji«.

1 Prostovoljni prispevki za obnovo stolnice se še vedno sprejemajo v mestni župnijski pisarni. Kjer se dajejo tudi pojasnila, kako se uporabljajo denar, ki ga verniki darujejo za lepoto hiše božje.

1 Najmlajše prosvetno društvo se je dobro predstavilo. V nedeljo se je prvič predstavilo v javnosti najmlajše prosvetno društvo Magdalenske župnije, ki se je nedavno ustanovilo na 10. letnem. Člani društva so vprizorili na odru Slomškovega doma na Pobrežju ljudsko igro »Revček Andrejček«. Igrali so popoldne in zvečer ter so obakrat imeli docela polno dvorano. Igro so podali naravnost dovršeno, četudi so bili mnogi med njimi šele prvič na odru. Zasluga zato gre predvsem izvrstnemu režiserju Francu Rupišku. Želimo mlademu društvu, da bi lepo uspevalo.

1 Občni zbor Društva za varstvo deklet v Mariboru je nudi vpogled v toli potrebno socialno delo Kučerine ustanove v Domu na Slomškovem trgu v preteklem društvenem letu. Brezplačno hranje in stanovanje so imela revna dekleta v približno 200 slučajih. Ostale pa so plačale nizko odškodnino. Skupno je bilo 2949 prenočišč, 2873 zajtrkov, 5872 kosil in 2778 večerj. Stalno so v oskrbi 4 dekleta za skromno plačilo, ona iz množične družine je brezplačno ter obiskuje šolo, enemu dekletu se je dalo brezobrestno posejilo za sprejem v enoletni gospodinjstvi tečaj, drugemu pa plačalo dvomesečni kuhinjski tečaj. V društveni dvorani so bili razni sestanki deklet s predavanji 108-krat. Dom oskrbuje d. Matilda Mohorko iz reda Brezmadežne z veliko spretnostjo ter varčnostjo. Tu se dekleta vzgajajo k rednosti, marljivosti, poštenemu krščanskemu življenju in narodni zavesti, da tako postanejo epopne za poznejše borbe življenja. Vsem dobrotnikom društva predvsem kr. banški upravi, mestni občini, denarnim zavodom, pa tudi mestnemu soci-

Lepe starke

Poskusite ta enostaven lahek način, da boste izgledali sveža in mlada

Smetana mleka in olivno olje, oboje prečiščeno — in pastirizirano — pomešana sta še z drugimi dragocnimi tajnimi sestavinami po slavnem receptu, po katerem se že dvajset let izdeluje bela nemastna krema Tokalon. Ona hitro hrani in pomlajuje Vašo kožo. Odstranjuje gube in pege s tena. Od nje izgleda koža sveža in mlada ter daje prijeten občutek in vonj. Dlačice ne rastejo več. Francozinje se kot celota smatrajo danes mnogo lepše, kakor so bile pred nekoliko leti. Strokovnjaki pravijo, da se mora ta nenavaden pojav pripisati zelo povečani porabi kreme Tokalon. Vsak mesec se jo proda do milijona tub. Tudi Vam je potrebno, da jo začnete še danes uporabljati, pa boste izgledali vsako jutro mlajša. Uspešna učinkovitost Vam je zagotovljena v vsakem primeru, ali pa se Vam vrne denar.

jalno političnemu uradu, siskatu in policiji se izreka udana zahvala. Prav tako gđ. zdravnicam dr. K. Kovec, dr. Kovač, zobotehničar Schutta, zdravniku dr. Thalmanu in mag. pharm. Miariku za brezplačno zdravljenje ozir. zdravlila ter pekarnam za tedenske dajatve kruha. Odbor prosi še za nadaljnjo pomoč ter priporoča varstvo deklet blagohotni naklonjenosti mariborskega občinstva.

1 Povzročitelj velikega gozdnega požara izsleden. Poročali smo že o velikem požaru v gozdovih graščaka dr. Attemea v Gicgoni pri Slovenski Bistrici. Zgorelo je okrog 12 hektarjev mladega smrekovega gozda ter se ceni škoda na 300.000 dinarjev. Orožnikom se je sedaj posrečilo izslediti povzročitelja požara. Je to 31 letni izdelovalec brezovih metel Franc Satler iz Slov. Bistrice. Njega so ljudje videli, kako je pribežal iz gozda, ko se je začelo v nekem kraju močno kaditi. Satler je po daljšem izvijanju priznal, da je šel v graščinski gozd po brezove šibe za metle. V gozdu je kadil cigareto ter je vrgl ogorek nehoti v suho travo. Bil je tedaj hud veter ter je trava naenkrat začela goreti. Poskusil jo je pogasiti, pa se mu to ni posrečilo, naker je pobegnil iz gozda.

Gledališče

Četrtek, 25. aprila, ob 20: »Trideset sekund ljubezni«. Znižane cene. V korist Pokojninskega sklada gledaliških igralcev.

Prečna

»Slovenec je pred kratkem v uvodniku prav dobro povedal, da se »kultura prične z osuševanjem močvirja in prekrbo zdrave vode in zboljšanjem zemlje, da bolje in več rodi — ne pa z zidanjem palač«. Kr. banka uprava s svojim energičnim banom dr. M. Natlačenom res uspešno pravo kulturo; to povemo na ves glas tudi mi v Prečni. Sto in sto let je vsako leto po 5 do 6 krat voda preplavljala naše travnike in jih zamočvirila, da je bila velikanska dolina brez trave. Te dni je kr. banka uprava dovršila prvo tretjino melioracijskih del na teh travnikih. Načrte je naredil g. ban. ing. svet. Hočevar že pred več leti. Izvrševanje del je vodil g. ing. Brus. Delovodja je bil g. Grad. Vse se je delo ravno v času, ko ni bilo drugje del v zimskem času. Prav vsi — vodstvo in delavci — so z veliko ljubeznostjo delali, zato se je več naredilo, kakor se je pričakovalo in še nekaj je od proračuna ostalo. — Prav iskreno se zahvaljujemo g. banu in tudi g. dr. Kulovcu, ki je kot »boter« vedno epodbujal, da se je načrt pričel uresničevati, in tudi g. županu Zagorcu, ki si je osebno mnogo prizadeval, da je delo v redu potekalo. — Nestrono pričakujemo, da se z delom prične v drugi tretjini teh travnikov in lepo prosimo, da bi kr. banka uprava ne odlašala predolgo.

Litija

Cestni ovinek pod pokopališčem se urejuje in upati je, da se bo ta kos nevarne ceste, ki je tako frekventirana, lepo uredil. Tako bo postopoma cesta med Litijo in Smartnim lepo urejena. Saj je pa tudi bila pred leti zelo zanemarjena in celo nevarna, posebno s pomladi, ko je nastopilo južno vreme; včasih so nastale sredi ceste kar globoke jame, kakor bi jih bila izkopala kakšna granata.

Sobota

Olepašanje Sobote. Postrut katoliško cerkvi bo reguliran po načrtu arhitekta g. Novaka. Zdaj se podirli visoke košate kostanje, ki so popolnoma zakrivali pročelje cerkve. Prostor bo urejen še pred birmo, ki bo letos v Soboti 15. maja. Z ureditvijo tega prostora bo prestolnica Prekmurja mnogo pridobila.

Vesela komedija, ki Vas bo zabavala

S pesmijo v življenje

Constance Bennett in Brian Aherne nepozaben lik cesarja Maksimilijana iz filma »Juarez«.

KINO MATICA tel. 21-24 ob 16., 19. in 21. uri.

Premiera monumentalnega vefilma po romanu baronice Orczy

Robespierrov padec

Najrealističnejši prikaz dobe krvave francoske revolucije. — Napeti in obnem ganljivi prizori. — Ljubizen zmaga tudi v dobi nasilja in krvi.

BARRY BARNES, SOFIE STEWART in drugi umetniki. — Na stotisoče sodelujočih v manjših vlogah! — Film, ki je v zadnjih dnevih vzbudil v Beogradu in Zagrebu največje zanimanje!

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Kino Union tel. 22-21

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri veliki muzikalni film opojnih melodij razkošne insec-

ROSALIE

nacije in izvrstnega baleta.

KINO SLOGA tel. 27-30

KULTURNI OBZORNIK

»Lepa Vida« v Gledališču mladih

»Lepa Vida« v Gledališču mladih. Gledališče mladih, ki ga vodi g. Sintič, absolvent prške igralske šole, je svoj čas uprizorilo na svoj način, ki izpričuje vpliv Burianovega gledališča v Pragi (D 39, 40) Buchnerjevo dramo Vojček, toda na tako eksperimentalni način, da ne moremo govoriti o uspehu, temveč samo o poizkusu, ki se sprilo res odlične uprizoritve pred petnajstimi leti v Narodnem gledališču ne more imenovati uspešen. Toda druga predstava tega gledališča, ki je imela na sporedu novo uprizoritev Cankarjeve »Lepe Vide«, je pokazala, da so se v tem ansamblu našli mladi ljudje, ki resno teže po prenovitvi slovenske dramske umetnosti in ji skušajo prinesiti novo globino in novo odskočno pojmovanje. Sprito stagnacije v našem Narodnem gledališču, ki kaže presenetljivo malo znakov teženja po kakem resnejšem slovenskem repertoarju, je Gledališče mladih takoj z »Lepo Vido« izpričalo ljubezen do domače produkcije. Tako so tudi režiserji bili primorani naštežirati slovensko delo na svoj način po načelih sicer, ki so jih dobili od drugega, vendar pa niso mogli kopirati inozemskih predstav, o čemer smo skoraj bili prepričani ob »Vojčku«. Tako so »Lepo Vido« zasnovali po svoje v sceničnem pogledu kot dvodelno pozorišče bedne študentske sobe ter »salonček« rožnatega hrepenja, kar je razbilo realistično pojmovanje prostora. Tudi v prireditvi igre same so opustili realistično pojmovanje alegorije Lepe Vide ter so prišli na spretno zamisel: črtali so Lepo Vido kot osebo in jo prikazali samo kot sanjski glasovni in svetlobni element. Tako so tudi dramo razbili v dve polovici: v realistično pojmovanje govora in kretnj, toda v novo alegorijo sanjskega prizora v zadnjem dejanju. Tudi ta ostra delitev, ki bi bila potrebna tudi drugod (ob povzgoji Lepe Vide), pa ni prišla tako do veljave, kakor bi sicer morala, kajti glas Lepe Vide je bil povsem naturalističen, namesto stilizirano nematerialno, kakor bi sprito simbola moralo biti. In tudi sicer bi v zemlji odmaknjenih prizorih morali čutili tudi vsi poduhovljenosti ljudi, tako v govoru kakor v kretnjah. Gotovo pa se je ta revolucionarna ideja črtanja Lepe Vide kot osebe posrečila in je zato ta uprizoritev Gledališča mladih gotovo napredek in pozitiven prinos k razvoju slovenske odrske tehnike. Gledališče mladih je s predstavo Lepe Vide pokazalo svoj prvi uspeh, ki gotovo ne bo zadnji. Zastavili so prav novo pojmovanje odra, ki ne temelje na realistični iluzionistiki, je treba preizkusiti najprej na domačih delih, kajti le tako bodo ti tuji eksperimenti našli slovensko podobo in opravičenost pri nas. Igralska družina ima v sebi nekaj dobrih talentov, moških in žensk (Kačičeva, Blanč, Battelino itd.), preteklo pa bo še veliko časa in treba bo mnogo truda, da se bomo dokopali do nekega slovenskega komornega gledališča, ki bi ga bili potrebni, in ki ga ima gotovo v namenu Gledališče mladih.

Slovenska številka »Savremenika«. Ob priliki literarnega večera slovenskih književnikov v Zagrebu, je zagrebška revija »Savremeni«, ki jo izdaja Društvo hrvatskih književnikov pod predsedstvom dr. I. Jakovljeviča, izdala posebno Slovensko številko, kakor smo v našem listu že omenili. Nismo pa omenili vsebine te številke, kar navajamo danes: uvodno besedo o hrvatskih in slovenskih medsebojnih stikih v zgodovini je napisal glavni urednik in predsednik Društva hrvatskih književnikov dr. Ilija Jakovljevič sam, ki je končal članek z besedami, da »bo uspeh, ki ga je dosegel hrvatski narod v svoji borbi, delil z njim tudi slovenski narod. Izkušnja iz preteklosti in sedanjosti nas vabi drug k drugemu ne v borbo proti pravi tretjega, temveč k čisto novi, plemeniti nalogi: k izgraditvi skupnih duhovnih dobrin, k ustvaritvi skupnih moralnih koristi ter po trditvi trajnih vrednot, kakor sta Svoboda in Pravica«. Nato sledi doneski slovenskih sotrudnikov, ki so na svoj način prikazali v kratkih obrisih razvoj moderne drame (prof. Koblar), esaja in kulturnih revij (B. Borko), sodobnega pripovedništva (Milena Mohoričeva) ter sodobne lirike (T. Debeljak). Po teh informativnih člankih sledi v originalu v slovenski izbor modernih pesmi ter v prevodu proze. Med pesniki so upoštevani: Oton Župančič s pesmi Mesečina in Podoba ter z odlomkom iz Veronike Deseniške, Alojzij Gradnik (Vodnjak), Pavel Golja (Procesija), Fran Albrecht (Veter), Stanko Majcen (Rožni grunt), Joža Lovrenčič (Med vožnjo), Igo Gruden (Balada naših dni), Miran Jarc (Pav v mesečini), Vida Taufer (Venere di Cirene), Joža Pogacnik (Golgota), Tone Seliskar (Sedmororjenčki), Anton Vodnik (Pesem o travah), Srečko Kosovel (Ekstaza smrti), Mile Klopčič (Deževna pomlad 1933), Edvard Kocbek (Jesenska pesem) ter Božo Vodusek (Zdravica v ranem jutru). Proza pa predstavljajo F. S. Finžgar (odlomke iz Sibirije), Pregelj (Iz Slovenskih glos), Juš Kozak (Bohinjski pastoral) ter Miško Kranjec (Pripovedka o vranah). Dramo pa poleg Župančičeve Deseniške še odlomek iz Kreftove Velike puntarije. — Tako je ta številka hrvatskega Savremenika lepa kratka antologija slovenske moderne pesmi ter kaže — čeprav narahlo — tudi od nekaj strani slovensko pripovedništvo. Hrvatoma smo lahko hvaležni, da so tako predstavili tudi v reviji našo moderno književnost, kakor je mi Slovenci nismo ob priliki njihovega gostovanja pri nas.

Mož, ki je zgradil v Parizu nad 100 cerkva

Še eno poglavje iz življenja pok. kardinala Verdiera

Teden dni že počiva krsta z zemskimi ostanki pokojnega kardinala Verdiera v grobnici znane pariške cerkve Notre Dame, kjer je zadnje počivališče pariških škofov. Francosko in tudi drugo katoliško časopisje še vedno z novimi prispevki osvetljuje bogato življenjsko delo velikega pariškega duhovnika, ki je zapustilo toliko vidnih in v daljine bodoče rodove segajočih sadov.

S pokojnim kardinalom Verdierom bo za vse čase združeno ogromno pionirsko delo gradnje božjih hramov v pariški okolici. V zadnjih 50 letih je okrog Pariza zrastle nešteto predmestnih naselbin, ki niso imele nobene cerkve ali pa silno premajhne. V teh naselbinah prebivajo po veliki večini sami proletarci in njihova telesna ter duhovna revščina je pokojnemu kardinalu tako segla v srce, da je sklenil z vsemi silami priskočiti na pomoč. Da je ta »rdeči pas« okrog Pariza predstavljala tudi veliko politično nevarnost, o tem se je lahko vsakdo prepričal, ko je v Franciji krmarila državo tako imenovana »judska fronta«. Toda kardinal Verdier ni hotel Cerkve zamešati v politične zapletitve, videl pa je v pariškem »rdečem pasu« neizmerno torišče, na katerem bi bilo potrebno skupno delo Cerkve in države. Ako se Cerkve, gnana od krščanske ljubezni, prične udeleževati na polju socialnega skrbstva, ostane s tem povsem na svojem področju, obenem pa nudi državi dragoceno pomoč v skupnih prizadevanjih za blagor državljanov. V tem smislu je pokojni kardinal Verdier posvetil »rdečemu pasu« okrog Pa-

riza svojo pozornost. »Če bi množica vedela,« je večkrat dejal, »kaj je Cerkve pripravljena storiti za njeno dobrobit, bi se rade volje spet obrnila nazaj h Kristusu, ker le v njem more najti resnično srečo.«

In kardinal Verdier je pokazal, kaj more Cerkve storiti tudi za rdečo množico. V »rdečem pasu« je vladala dvojna stisa, duhovna, ki se je očitovala v čedalje bolj naraščajočem razkristjanjevanju proletarskih množic, in gmočna, ki jo je povzročala čedalje hujša brezposelnost. Kardinal Verdier je z genialno domisljico pričel zdraviti obojno stisko, to se pravi olajševati brezposelnost in voditi množico nazaj h krščanstvu. Začel je graditi v »rdečem pasu« okrog Pariza cerkve, pri čemer je zaposlil brezposelno delavstvo. Toda njegove blagajne so bile hitro prazne. Zato je potrkal na vrata onih, ki imajo mnogo dobrin. Ni potrkal zaman. Vsa javnost je strmela, kako je znal Verdier organizirati posojila za gradnjo cerkva. Dostikrat se mu je posrečilo, da je spravil skupaj denar za zidavo ene cerkve v nekaj urah. Leta 1934 je pričel s to svojo akcijo na široko in v petih letih je zrastle v pariškem predmestju nad 100 cerkva, razen tega pa je stavbinskim in drugim delavcem, ki bi bili sicer brezposelni, izplačal mnogo milijonov denarja. »Rdeči pas« okrog Pariza je polagoma začel izgubljati svojo kričečo barvo. Na desetstisoče izgubljenih ovčic se je vrnilo h krščanstvu, kardinalu Verdieru pa je dala javnost ime — »rdeči kardinal«.

Celjske novice

c + Kovač Jakob. Včeraj ob pol 12 je umrl po hudem trpljenju znani celjski krojaški mojster in hišni posestnik Jakob Kovač. Samostojno krojaško obrt je pričel l. 1920. v Celju za kresjelo. Bil je skrben, vester ter zaveden obrtnik, ki si je s pridnostjo in varčnostjo pridobil lepo premoženje: hišo v Razlagovi ulici in posestvo na Spodnji Hudinji. Obrt je izvrševal do l. 1939., ko ga je zgrabila bolezen in ga položila na bolniško posteljo. Pokojni je mnogo deloval kot organizator obrtništva, saj je bil več let podpredsednik Zdrženja krojačev in krojačic in do smrti član uprave. Bil je tudi v odboru Znanstvene banke. Pokojnika, katerega bomo ohranili v častnem spominu, bomo spremljali na zadnji poti v petek, 26. aprila ob 4 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Naj pokojni v miru počiva, hudo prizadeti ženi naše iskreno sožalje!

c Rezervirajte si vstopnice za obe operetni predstavi, s katerima gostuje v Celju mariborsko Narodno gledališče 5. maja. Popoldne ob 3 bodo ponovili gostje za okoličane opereto »Cigan baron«, zvečer pa bo v Celju prvič izvajana najuspešnejša domača opereta poslednjega časa »Vse za salo«.

c Hmeljarski tabor priredi Hmeljarska zadruga v četrtek 2. maja ob 10 dopoldne v Roblekovih dvorani v Zalcu.

c Zadnja pot pokojne ge. Natekove je pokazala, kako priljubljena je bila dobra gospa. Pred njeno hišo se je zbralo včeraj popoldne polno občinstva, zastopnikov oblasti in društev, ki so jo spremili skozi mesto. Pokojno so odpeljali v njen ljubljani Gornji grad, kjer so jo ob veliki udeležbi položili k večnemu počitku. Naj v miru počiva!

c Popravite kapelo sv. Jožefa na Jožetovem hribu! Ob cesti nad vilami stoji na Hribu sv. Jožefa čedna starinska kapela, ki je nujno potrebna obnove. Ta kapela stoji na tuji parceli, je pa last mestne občine. Mestna občina je pred dvema letoma imela namen to kapelico restavrirati in primerno urediti prostor okoli nje. V ta namen bi bilo potrebno izvršiti neke formalnosti z lastnico dotične parcele, do česar pa ni prišlo. Zato je mestna občina denar, ki je bil za predmetno ureditev namenjen, uporabila za popravilo kapele nad stopnicami. Za Jožetovo kapelico se sedaj nihče več ne briga in bo razpadla, če je ne bodo takoj popravili. Razpadajoči objekt ni nikakor v okras lepo urejenega okoliša in zato se morajo najti sredstva in pota, da se zadeva čimprej reši.

c Društvo hišnih posestnikov za mesto Celje in celjski okraj ima svoje redno zborovanje v torek 30. aprila ob 8 zvečer. Na zborovanju bodo volitive novega odbora za dobo dveh let.

c Krivci železniške nesreče v Zidanem mostu pred sodiščem. Pred celjskim okrožnim sodiščem so se včeraj zagovarjali zaradi železniške nesreče meseca septembra v Zidanem mostu, kjer sta ob 1.44 ponoči trčila tovorni vlak iz Maribora in premikalni vlak, strojevodja Sunko Alojz iz Maribora, kurjač Iljaž iz Ljubljane in vlakovodja Miklavžina Konrad iz Maribora. Do nesreče je prišlo zaradi neprevidnosti, ker je tovorni vlak kljub signalu »stoj« privozil na postajo in treščil v premikalni vlak. Obe lokomotivi in več tovornih vagonov je bilo poškodovanih, da je znašala škoda okrog 100.000 din. Pri nesreči sta bila lažje ranjena tudi dva železničarja. Sodišče je obsodilo Sunko Alojza in Iljaža na 4 mesece strogega zapora nepogojno, Miklavžino Konrada na 3 mesece zapora pogojno za dobo treh let, vse po 200 din povprečnine in na poravnavo pravnih stroškov.

c Za 10.000 din starega železa je bilo ukrajenega. V tovarni Mautner v St. Pavlu pri Preboldu so opazili, da jim izginja staro železo. Storitca niso mogli zasačiti, ker je bil zelo oprezen. Pred dnevi pa je bilo vloženo v skladišče starega železa in rezervnih delov na podstrešju male tkalnice. Na podstrešju je vzel le nekaj delov. Tat je odnesel tudi več rezervnih delov tkalnih strojev, ki so ležali na prostem ob varilnici. Izginilo je v teku časa 30 garnitur rabljenih delov tekstilnih strojev, 44 koles v težini po ca 23 kg in 13 koles v težini po ca 14 kg. Skupna škoda znaša nad 10.000 din. Tat je prodal okrog 200 kg železa neki celjski trgovki s starim železom, nekaj pa tudi v neko bližnjo celjsko tovarno z železom. Tat, 38 letni V. K. iz St. Pavla pri Preboldu, je po

dejanju izginil in ga oblast zasleduje. Ze prej je pravil, rodem je iz Leobna v Nemčiji, da bo pobegnil v kratkem čez mejo v Avstrijo.

Iz Julijske Krajine

Novice s Krasa. V Škrbini je umrl posestnik Jožef Cottič, star 75 let. Bil je vedno zaveden krščanski mož, priden gospodar in skrben oče. Po vojni je bil naš zadnji župan. Pred 14 dnevi se mu je poročil sin Dragomir. Žal, le malo časa mu je bilo dano živeti z nevesto pri hiši. Naj mu sveti večna luč. — V bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici je umrla 48-letna Marija Švara iz Svetega pri Komnu. Zapušča 4 nepreskrbljene otroke. Bog ji daj večni mir. — Letošnjo pomlad zelo občutimo pomanjkanje krme. Seno je po 50 lir in več kvintal. Da nakrmijo živino, hodijo ljudje ure daleč. Lansko leto je nam na Krasu, zlasti na Spodnjem, suša uničila vse pridelke za živino in ljudi. Zato živimo zelo na tesnem. Prav toliko, da pač živimo. — Vinske cene so močno poskočile. Belo vino gre po lir 2 do 2,40 liter, teran pa plačujemo po lir 2,80 do 3. Hrastov les se je tudi močno dvignil v ceni, stane do 25 lir kvintal. Seveda, kdor ima, lahko proda in si nekoliko pomaga. Kdor pa nič nima, ne more nič prodati in trpi.

Ker nimamo elektrike... Iz Gaberje na Vipavskem nam pišejo: Priletni ljudje pravijo naši vasi — staro mesto, tržaški izletniki, ki nas včasih obiskujejo, nas pa zbadajo, da smo nazadnjaški in starokopitni, ker smo še vedno pri petrolejki. »Vsaka hribovska vas ima že moderno električno razsvetljavo, le Gaberje in Zgornja Brana čepita še vedno v »petrolejski temi in smradu,« zabavljajo hudomušneži. Po vemo jim prav na glas, da če pri nas še ni elektrike, nismo krivi mi, ki si jo želimo — posebno sedaj, ko je petrolej tako drag — ampak elektrika in gospodje, ki z njo gospodarijo. Seveda, tudi županstvo bi moralo tej javni koristni napravi posvetiti nekoliko skrbi.

Ali že veste o Švedski?

da je s svojimi 6.270.000 prebivalci na 16. mestu med evropskimi državami, po svoji površini pa na petem mestu za Rusijo, Nemčijo, Francijo in Španijo;

da traja v njej obvezna vojaška služba od 20. do 42. leta in da je kadrovski rok za pehoto 175 dni, za konjenico 200 dni in za letalstvo 210 dni;

da more v primeru vojne postaviti na noge 800.000 dobro oboroženih mož, od katerih je 500 tisoč tudi dobro izvežbanih;

da je švedsko orožje vseh vrst prvovrstno in da so švedski protitankovski in protiletalski topovi med najboljšimi na svetu;

da je švedski vojak po svojih lastnostih takšen kakor finski, hraber, vztrajen, športno vzgojen in discipliniran ter prvovrsten pešec;

da ima Švedska najmanj 600 modernih letal, v kratkem pa pričakuje iz Amerike novo pošiljko več sto letal in motorjev;

da je po zadnjih izgubah nemške mornarice švedska mornarica najmočnejša v Baltičnem morju in da šteje 8 obalnih oklopnih, 2 moderni križarki, 16 rušilcev in torpedovk, 16 podmornic in večje število manjših enot,

in še to: da ima Švedska morda najbolj laskav rekord na svetu: v njej je najmanjši odstotek nepismenih in najmanj — kriminala.

Zahvala

Ob prebrdki izgubi našega dragega soproga in očeta, gospoda

Andreja Beliča

trgovca

se tem potom iskreno zahvaljujemo predvsem č. duhovščini, gas. četi v Sp. Šiški, zastopnikom elektr. zadruga v Šiški, nadalje pevskemu društvu Cankar, deputaciji Prosv. društva ter vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so nepozabnega počastili s svojim spremstvom na zadnji poti. — Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi sv. Frančiška v Šiški v petek, dne 26. aprila, ob 6.30.

Ljubljana, dne 24. aprila 1940.

Zalujoči ostali

Otroški kotichek

ZAČARANI GOZD

(105) Palček Samotarček pa tudi mnogo študira. Z debelimi knjigami sedi pred svojo hišo in študira o luni in zvezdah; je zelo prebrisan. Zato smo mi tudi zelo ponosni nanj.

105.

(106) Celo živalice vedo, da lahko najdejo pomoč pri palčku Samotarčku. Če so se kaj ranile ali če jih kje kaj boli, Samotarček zna vedno pomagati. Pravijo mu zato tudi zdravnik palčkov.

106.

»Leteči tank«.Tale slika je bila posneta pri manevrih ameriške vojske in kaže veliko prožnost ameriških bojnih voz

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; tenitovanjski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoke petlitne vrstice po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

ROMANJA

Na morje!
Binkoštni romarski izlet Trst—Sušak—Rab ali pa Split—Hvar! — Zahtevajte brezplačno navodila! »Po božjem svetlu«, Ljubljana.

Službe iščejo

Postrežnica
18-letno mesto za dopolnite. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6246.

Službodobe

Mizarskega pomočnika
zmožnega samostojnega vodstva, sprejemem takoj. Zor, Brezovica.

Dve šteparici
in tri čevljarke pomočnice sprejme takoj Anton Ješe, Trzin.

Krojaške pomočnice
dobre, sprejme modni salon Bianchi, Sv. Petra c. št. 44.

Hlapca in dekle
takoj sprejemem. Ljubljana—Moste, Zaloška c. 189.

Ključavničar, pomočnika
za stavbna dela, sprejme takoj Pezdirec Franjo, Hrastje, p. Moste pri Lj.

Mehanika
zmožnega centriranja koles, takoj sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mehanik« št. 6241.

Hotelska kuharica
zmožna, dobi mesto takoj ali 1. junija. Ponudbe v upr. »Sl.« pod šifro »Dobro stalno mesto« 6217.

Žagovodjo
sprejemem. — Ponudbe s prepisi sprave pošlji v upravo »Slovenca« pod značko »Takoj« 6225.

Kino-operaterja
sezonskega, marljivega, treznega, nekadilca, z večletno prakso, sprejme kinopodjetje v Sloveniji. Ponudbe, v kateri je navesti zahtevek plače ter priložiti sliko, je poslati v upravo »Slovenca« pod »Nastop takoj« št. 6182.

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj Brecl Jože, krojač, Hrastnik.

Denar
Hranilne knjižice
3% obveznice
in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR
Aleksandrova cesta 40

Posredstva
Velika hiša
s trgovskimi lokali v mestu Celju naprodam. — Ponudbe pošlji »Slovenca« v Celju pod »Prilika«, (p)

Vnajem
ODDAJO:
Posedstvo
za 16 glav živine — dam v najem za letno 3000 din. Potočnik Tomaž, Potok 6, Selca nad Skofjo Loko.

Prodamo

Najugodnejši nakup
moskib obles nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Prvovrstna kolesa
po najnižjih cenah, dobite pri »Tehnik« Banja, Ljubljana, Miklošičeva 10

Orehova jedra
in med dobite najceneje v »Medarni«, Ljubljana, Zidovska ulica 6.

Luksusno kolo
damsko in mosko, najbolje znamke, za vsako ceno naprodam. — Gostilna, Sv. Petra cesta 85.

Šivalni stroj
500 din, radio 350 din — prodam. Kolodvorska ul. št. 11-12, 2. stopnišče, Ljubljana.

Trgovino
vpeljeno, s pleteninami (z zalogo) in delavnico, v Ribniku, na najprometnejši točki, prodam ali oddam v najem proti kavciji. Naslov v vseh poslovalnicah pod 6219.

Kupimo

Vsakovrstno zlato
srebro in briljante kupuje vsako količino po najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Franciška ulica 3.

Kupujemo
podleske, beladona koren, zlato in vsa ostala zdravilna zelišča. Prevzamemo na mestu. V vseh krajih iščemo poverjenike za zbiranje. — Jugodrog A. Blum, Sušica, (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, Juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Stanovanja

ISCEJO:
Enosobno stanovanje
s kabineto ali dvosobno iščem z junijem ali pozneje. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mirna stranika«.

Komfortno stanovanje
3—4 sobno, iščem s 1. avgustom v vili z vrtom v neposredni bližini Tivolija. Pismene ponudbe do 1. maja v upravo »Slov.« pod »Visoka najemnina« št. 6232.

Čitajte »Slovenca«

Kmetovalec ne odlašaj!

Nabavi si takoj najnovejšo

„DEERING“-kosilnico za travo in žito, grablje, obračalnik za seno in vse druge poljedelske stroje v železnini

FR. STUPICA - Ljubljana
Gospodarska cesta števil. 1

Velika zaloga vseh rezervnih delov za »DEERING«-stroje

Lep vinograd

livade, polja, šume, hiša, gospodar, zgradbe in inventar v Framu pri Mariboru

naprodam takoj.

Podrobne informacije daje: Československa banka d. d., Zagreb, Jurišičeva 9/L

Prenehalo je biti danes ob pol dvanajstih blago srce mojega moža, brata, strica in svaka, gospoda

Jakoba Kovača

krojaškega mojstra in hišnega posestnika

Na zadnji poti ga bomo spremili iz mrtvašnice mestnega pokopališča v petek, dne 26. aprila, ob štirih popoldne.

Celje, dne 24. aprila 1940.

Užaloščena soproga Antonija Kovač roj. Topolšek

† Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka oziroma sestra, vnukinja in nečakinja

JOŽICA LAMPREHT

dne 23. aprila ob 23.30 po daljši mučni bolezni, večkrat prevadena s tolažili svete vere, umrla.
Pogreb pokojne bo v petek, dne 26. aprila, ob 10 od doma Kumen 35 v farno cerkev, kjer bo pogrebna sv. maša, in nato na pokopališče v Puščavo, kjer bo truplo položeno v družinsko grobnico.
Puščava, dne 24. aprila 1940.

Maks in Marija Lampreht, starši; Marica, Maks, Bernard, sestra in brata — ter vsi ostali sorodniki

Zaspal je v Gospodu naš dobri oče, gospod

Anton Belec

posestnik, kleparski mojster, dolgoletni šentviški župan itd.

v 83. letu svojega življenja, previden s svetimi zakramenti za umirajoče. K zadnjemu počitku ga bomo spremili v petek, dne 26. aprila 1940 ob 9 dopoldne iz hiše žalosti, Št. Vid št. 20, na farno pokopališče.
Št. Vid nad Ljubljano, dne 23. aprila 1940.

Belec Josipina, žena; Karol, sin; Toni por. Dereani, Ivica por. Briški, hčerki; Ema Belec, snaha; Dereani Radko, Briški Anton, Briški Alojzij zetj; vnuki, vnukinje in ostalo sorodstvo.

Županstvo občine Št. Vid nad Ljubljano
sporoča prebivalstvu žalostno vest, da je umrl gospod

Anton Belec

častni občan in bivši dolgoletni župan občine Št. Vid n. Lj., odlikovan z redom sv. Save V. stopnje, redom Jugoslovanske krone V. reda, s križcem gasilske zveze kr. Jugoslavije itd.

Pogreb blagega pokojnika bo v petek, dne 26. aprila 1940 ob 9 dopoldne iz hiše žalosti, Št. Vid št. 20, na farno pokopališče.

Št. Vid nad Ljubljano, dne 24. aprila 1940.

Županstvo

Poročnik Heim

Vohunska povest iz časa svetovne vojne.

»Seveda vaš Anglež,« se je zadr. Heim. »Neprestano zatrjuje, da vas ne pozna. Škoda, trije nemški oficirji, torej vredni zaupanja, ki so že mesec dni opazovali na dvorišču gospo Lessage, ki je vzela vašega varovanca pod streho, so izjavili, da so vas videli štirikrat vstopiti k njej, še posebej pa 11. maja. Prireditite.«

Duhovnik je skomizgnil z rameni. »Se nikoli nisem tega zanimal. Zakaj sem to delal? Zagotavljam vam, da je gospa Lessage ena izmed mojih varovancev. Sama je stara in siromašna. Prinašam ji kruha in včasih tudi kako konservo. Če sem uganil, da skriva kakšnega vojaka, se me to ne tiče in pri tem nisem bil nič sodelujoč. Ali ste pričakovali od mene, da jo bom naznanil?«

Podoficir je odložil pero s kretinjo, ki se izražala utrujenost. Heim je jetnika grdo pogledal. Po kratki umirjenosti se je hropenje Angleža znova pričelo.

»Moja svečeniška obleka vam je v napotje, ali ne?« je rekel duhovnik oficirju. »Moj značaj ni važen, ampak moja obleka je druga stvar. Ali veste, da se naši oficirji lepo obnašajo, ko srečajo voditelje preprostega ljudstva. Ali vas ni sram?«

»Ne. Zdaj je vojaka.«
V sosednji sobi se je razlegal zategel, strasen krik groze. Kratko bevskanje psa, ki so ga ščevali mu je odgovorilo.

Duhovnik se je prekrizal.
»Dajte, no,« je rekel, »na pravite že konec ponižnim prošnjam tega nesrečnika. Odgovarjal vam bom na vprašanja, kolikor se bo dalo najbolje.«

Heim je vstal in odšel. Čez nekaj sekund se je že vrnil. Vse je utihnilo.

»Vaše posredovanje je bilo brez pomena,« je rekel duhovnik. »Če naredite to dobro delo, se vam bo upoštevalo.«

»Neznosni ste s tisto vašo gorečnostjo, da mi verno dajate nauke v imenu božje pravice. V vašem položaju je to paradokso.«

»V bistvu ne in vi to dobro čutite, ker vas je to razburilo.«

»Saj res. Kaj veste o Stiefelovi izginjivosti?«

»Gospodje, ne čudite se, da na to enostavno vprašanje odgovorim nespremenljivo. Nič. Če štiri dni me ne prestopijo, ne sprašujete. Samo vaš ton se nekoliko spreminja. Pa mi še vedno niste navedli nikakih dokazov, ki naj bi me obtežili. Protestiram proti takemu nepravilnemu sodnemu postopanju.«

»Vojaka je. Kaj nam mar sodno postopanje.«

»Vem, kakor zmečkan papir.«

Heim se je nenadno nehal rotiti in ukazovati.

»Gospod župnik, vi ste trdovraten nasprotnik. Drugače vas ne morem razumeti. Prepričan sem, da ne lažete, ko boste dokazali svojo nedolžnost. Mislim, da ste od začetka vedno odkriti, a vaša odkritost je bolj ali manj... Brez dvoma hočete prikriti nekega tretjega. Po svoji vesti vas moram odobravati. No torej, ali mi ne morete dokazati svoje nedolžnosti, ne da bi koga tretjega stavili za vzrok?«

Pričeli so mirno govoriti, kakor da so v hipu postali tuji v okoliščinah in prišli iz svojih vlog razdvojeni. Več kakor dve uri so se borili z vso živčno napetostjo. Sklenili so predmirje brez vsakega znanja, zaupanja pa tudi brez sovraštva. Duhovnik je dvignil roke proti nebu.

»Toda, vi mi ne dovolite, da bi se opravičil, ker mi ne poveste, zakaj me sumničite. Ne morem vam razložiti. Ah! Če bi bil kriv, bi vedel, kako je Stiefel izginil in brez dvoma bi bil bolj zgovoren. Ko yendar ne vem nič,

kako morete od mene zahtevati, da vam odgovorim? Glejte no, v nekaterih primerih mi celo vzbujate vtis, da sami niste prepričani, ali je bil Stiefel ubit.«

Heim je poskočil. Prav tu ga je najbolj čvelj žulil. Z nekimi neumnostmi misli predvidno končati razgovor.

Na poti proti komandaturi, ki jo je meril z enakomernimi koraki, je znova poživil vse dogodke te zamotane zadeve.

Stiefelovo truplo so našli šele zvečer pred 16. majem. Določni sklepi mrliškega pregleda bodo postali znani šele danes. Brez dvoma zatrjujejo, da je bil žrtev in ne samomorilec. Ugotovili bodo kvečjemu nekaj okoliščin zločina. Sicer ni bilo nobene druge domneve proti župniku kakor verjetnost, da je 11. maja zapeljal Stiefela v hišo v ulici Fraire. Tudi to dejstvo je bilo potrjeno po smešnem zaupanju Schmidta svojima psoma, ki sta baje lahko sledila zelo starim sledem. Res je Heim našel zbirko svetinj župnika Gaillarda v tolmačevem stanovanju. Stiefel je nekaj dni pred svojo smrtjo okradel župnika. Kljub natančni preiskavi 15. maja niso mogli v hiši dobiti nobenih prstnih odtisov Nemca. Ne, odločno je bilo nemogoče dokazati, da je Stiefel končal svoje življenje v ulici Fraire v noči od 11. maja na 12. maj.

V vodnem teku kolebajoče telo se je ustavilo pri zatvornici na Valu — prekopu v Saint-Quarentinu, kakih 12 kilometrov zahodno od mesta. Tok je nosil obleko, ki jo je Schmidt dal Stiefelu. Ni mu bil vzeti niti denar, niti ura, niti prstan. A njegovi papirji so izginili.

Heim je v spremstvu Schmidta takoj prišel tja in opazil nekaj oteklin na obrazu in čisto jasno znamenje zadavljenja. Toda največje težave je delala obema oficirjema lega trupla v vodi. Če bi ga bili vrgli v vodo v mestu, kjer je dovoljeno kretanje vsem ljudem; bi bil moral preskočiti dve drugi, zatvornici, da bi

prišel do te zapornice na Valu. Škoda, nagle preiskave pri gospodarski komisiji dvajsete armije je z gotovostjo določila, da so bile več dni vse zatvornice zaprte. Stiefel je bil torej potopljen v žlebu nad zatvornico na Valu. Kako so ga vendar prav do tu privedli brez vednosti policije in žandarmerije?

Oficirja sta prepustila skrb za preiskavo zdravnikom, da s pomočjo mrliškega pregleda in drugih znakov ugotovijo vzroke utopitve. Sama pa sta se ukvarjala, da bi razvozljala problem, kako so prinesli Stiefela, ali kako je moglo truplo samo priti iz Saint-Quarentina do Vala. Nekateri civilisti ugledni preskrbovalci živil in edini prebivalec, ki je dobil med dvanajstim in šestnajstim majem propustnico, so bili vsi ob odhodu iz mesta natančno preiskani. Pregledali so do podrobnosti vse njihove kuhinje, shrambe, hiše in vozove. Že včeraj je bil poraz očiten. Noben oficir ni mogel biti prepričan, da je vodni tok zanesel Stiefelovo truplo do zapore na Valu.

Oficirja sta skrbno sprašala orožnike in stražnike ter vaše policaje. Samo en dogodek je pritegnil nase Schmidtovo pozornost. Dva »zelena hudiča« na konjih sta zalotila ponoči od enajstega na dvanajsti maj duhovnika, ki je hodil po krajih že pozno zvečer. Skušal se jima je skriti in zbežati. Ko sta ga ujela, je izjavil, da nese neki umirajoči sveto poslednjo olje. Ker mu nista zaupala, sta ga spremljala prav do sosednjega gradu, kjer sta res videla na smrtni postelji staro ženo, ki je bila edina čuvarica te hiše. Schmidt si je dal na zemljevidu pokazati kraj dogodka in je takoj spremenil glas. Bilo je približno dvajset km od mesta v nasprotno smer od Vala, torej več kakor trideset km od zapore. To se nikakor ne more ujemati s Stiefelovo afero.

O Stiefelovih potovanjih niso mogli ugotoviti niti vrstnega reda, niti časa kdaj se je na kakem kraju mudil.

Upravni svet Prometne banke d.d.
v Ljubljani sporoča, da je 23. aprila
1940 umrl njen upravni svetnik
gospod

Anton Belec

trгоvec, posestnik, kleparski mojster
i. t. d. v Št. Vidu nad Ljubljano.

Zvestega tovariša, ki je posvetil
mnogo svojih odličnih zmožnosti
razvoju zavoda, bomo ohranili v
trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1940

Upravni odbor Ljudske posojilnice
v Ljubljani, r. z. z. n. z., naznanja ža-
lostno vest, da je 23. aprila 1940
umrl gospod

Anton Belec

soustanovitelj zavoda, dolgoletni
predsednik nadzorstva i. t. d.

Neumorno delavnemu in zve-
stemu sotrudniku bo ohranil zavod
vedno hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1940

Za naš narod zaslužni javni delavec, gospod

Anton Belec

soustanovitelj Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani
in član njenega nadzorništva in ravnateljstva, itd.

je odšel v 83. letu življenja po zaslužen plačilo k Onemu, kateremu je
vse življenje zvesto služil.

Naš zavod bo zaslužnega pokojnika trajno ohranil v svetlem spo-
minu kot zgled nesebičnega in požrtvovalnega delavca za narod.

Dobri Bog naj sprejme pokojnikovo dušo v svoje naročje!

R. I. P.

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani